Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 292 (14403) | 1976 оной декабриин 15, среда | Сэн 2 мүнгэн.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗОЙ, ХУРАМХААНАЙ СОВХОЗОЙ ҺААЛИШАД ГҮРЭНДЭ ҺҮ ХУДАЛДАХА ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ...ОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

...ҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

«Һүн — һаалишанай гар... » гээд хүн зоной дунда ...эрэлдэдэг гээшэ. Энээниие ...най колхозой һаалишад ...бөөр ойлгожо, шадаал һаа ... һү абахын түлөө шар... оролдоно. Илангаяа ...гша ондо — КПСС-эй ...XV съездын болоһон жэлдэ ... һаали дээшэлүүлхын тү... тэмсэл фермын хүдэлмэ...шэдэй дунда хэзээ-хэ...энэйхниһээ үргэнөөр дэлгэр...н байна.

Һаалишан бүхэн тодорхой ...циалис уялга абаад, бүхэ...юзна мүрысөөндэ эдэбхи...йгээр хабаадалсана. Тэдэ...н мүрысөө тодорхойгоор ...тэлбэрилхэ, дүнгүүдыень ...үргэнөөр согсолон гаргаж..., ...юндо мэдээжэ болгохо та...р колхозой партком эм...хэлэй ехэ хүдэлмэри ...үулаа. Һаалишадай мүры...өнэй гуримда зарим хуби...лтанууд оруулагдаа һэн. ...хим һайн дүнгүүдые туй...һан һаалишад һара бүриин ...нгүүдээр урмашуулагдадаг ...римтай.

Эдэ бүгэдын ашаар манай ...лхоз арбадахи табан жэлэй ...рүүшын жэлые һайн дүн...үдтэйгээр түгэсхэжэ байна. ...түрүүлэн һаалишадай ...шэтэ ажалые онсолон тэм...глэхэээр. Энэ жэлдэ бүхы... 11.000 центнер һү гүрэн... тушааха даабаритай һэ... Бүри ноябриин 26-най ...далаар манай колхозой ...аалиин фермэһээ 11.036 ...нтнер һүн бэлэдхэлэй ...ктда оруулагдаһан бай... Тиигэжэ жэлэй түсэб ...лзорһоонь 35 хоногоор ...иш дүүргэгдэбэ гээшэ.

Байгша ондо колхозой ...неэн бүриһөө дунда зэр...эр 2250 килограмм һү һаа...ар түсэблэгдэһэн байгаа. ...нгэрэгшэ 11 һарын туршада ...148 килограмм абтанхай. ...нса ноябрь һарада үнеэн ...үриһөө 162 килограмм һааг...даһан байна. Ноябрь соо хамтадаа 82 үнеэн тугаллаа һэн. Декабрьда 100-гаад тугал абтахаар хүлеэгдэнэ. Тиимэһээ энэ һарада һү һаалимнай нилээд ехэ болохо зэргэтэй. Мэргэжэлтэдэй тоолжо үзэһэнэй ёһоор байгша ондо үнеэн бүриһөө 100 килограмм һүн түсэбһөө үлүү ...тахаар багсаагдана.

Колхозой түрүү һаалишадай оролдосотой һайн ажалые тэмдэглэнгүй байжа болохогүй. Мал ажалда удаан саг соо хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болоһон һаалишан Лукерья Герасимовна Толокнова социалис , мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Энэ нүхэр үнгэрһэн 11 һарын туршада үнеэн бүриһөө 2830 килограмм һү абажа, жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Лукерья Герасимовна байгша ондо 3000-най дабаа дабаха зорилготой.

Һаалишад Вера Антоновна Кеслева, Елена Леонтьевна Ефимова гэгшэд үнгэрэгшэ үедэ үнеэн бүриһөө 2743—2760 килограмм һү һааһан байна. Тиихэдэ Галина Петровна Иванова, Надежда Алексеевна Ефимова, Мария Михайловна Кожевникова гэгшэд оролдосотойгоор хүдэлжэ, һү һааха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэа.

Жэлэй түсэбһөө гадуур гүрэндэ һү худалдалга үргэлжэлһөөр. Мүнөө үдэр бүри дунда зэргээр 38—39 центнер һүн бэлэдхэлэй пунктда оруулагдана. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 1200 центнер һү түсэбһөө үлүү гүрэндэ худалдаха зорилго табяад, колхозоймнай һаалишад эдэ үдэрнүүдтэ эршэтэй һайнаар ажаллажа, байнхай.

М. СПИРИДОНОВ,
«Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

...БАЯРТАЙГААР МЭДЭЭСЭНЭ

Арбадахи табан жэлэй тү...үүшын жэлдэ манай Ху...мхаанай совхоз 5200 цент...эр һү гүрэндэ тушааха ту...бтэй байһан юм. Энэмнай ...нгэрэгшэ жэлэйхиһээ нилээд ...э һэн. Тиимэһээ гүрэнэй ...эсэбые дүүргэхын тула ма...й ажахын һаалишад эршэ...й шангаар ажаллажа, со...ьалис мүрысөөндэ эдэбхи...йгээр хабаадалсаһан байна.

Совхознай гүрэндэ һү ху...лдаха даабаряа болзор...оонь урид — декабриин 8 ... дүүргэа. Энэл үдэрэй ...дэгээр 5276 центнер һүн ...ионой заводто тушаагдаһан ...айгаа. Энэ һарын дүүрэтэр ...һөө 220—230 центнер ...н гүрэндэ худалдагдахаар ...гсаагдана. Мүнөө үдэр бү... дунда зэргээр 6,5—7 цент...эр бэлэдхэлэй пунктда ту...аагдана.

Совхозой Доодо-Хурам...аанай һаалиин фермын ...игадирынь нүхэр Батуева ...Б.) коллектив эршэтэ ажа...лараа шалгарна. Тус фер...ын һаалишад Кабанскын ...імагай «Шергинский» сов...зой Фофановой һаалиша... үүсхэлые бултанһаа тү...үлэн һайшаан дэмжээд, үбэлэй үедэ ехэ һүнэй түлөө тэмсэл аймаг дотороо үүсхэһэн байгаа. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. Тус фермынхид байгша оной туршада һү гүрэндэ тушааха даабаряа бүри ноябриин 15-да дүүргэһэн юм.

Манай совхоздо ажалша бэрхэ һаалишад улам олошоржо байна. Тэдэнэй дундаһаа Вера Тудупова, Маина Гамбулова, Дарижаб Бубеева, Дарису Самбаева, Антонида Цыдыпова, Тобдол Нагмитова гэгшэд онсо шалгарна. Эдэ нүхэд габшагай шангаар хүдэлжэ, байгша ондо һү һааха түсэбтэ даабаряа 11 һарын туршада дүүргэа. Тэдэнэр үнеэн бүриһөө 100—120 килограмм һү энэ жэлэй түсэбһөө үлүү һааха зорилготой.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэ тон хүндэ байдалда эхилээд байна. Тиимэһээ тэрэнние эмхитэйгээр үнгэргэхын тула манай совхозой малшад бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, эршэтэй һайнаар хүдэлжэ байна.

Б. САМБУЕВ.
совхозой парткомой секретарь.
Хурамхаанай аймаг.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Лениннэй нэрэмжэтэ колхозой Никольск тосхоной фермэдэ 42 һаалишад хүдэлнэ. Эдэ һаалишадай дунда Аграфена Ивановна Хаустова амжалтатай һайнаар ажаллана. Тус фермэ гүрэндэ һү тушааха даабаряа октябриин 21 дэ дүүргээ һэн. Аграфена Ивановна үбэлэй һарануудта үнеэн бүриһөө 1.700 килограмм һү һааха уялга абаһан байгаа. Тэрэнээ болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Хаустова

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ—5000

Буряадай хүдөө ажахын институдай һуралсал-туршалгын «Байгал» ажахыда эрдэм наукын түрүү онол арганууды үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар жэлһээ жэлдэ түсэб уялгануудаа урагшатайгаар бэелүүлжэ, республика дотороо эршэтэ ажалаараа суурхаһан һаалишад хүдэлдэг. Нэрлэн хэлэбэл, Лениннэй орденоор 2 дахин шагнагдаһан Л. Н. Седых, Ажалай Алдар солын III шатын ордено С. П. Степанова, Ажалай Улаан-Тугай ордено З. Г. Максимова болон бусад болоно. Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэ нүхэд хододоо түрүү һууринуудые эзэлжэ, жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 5000 гаран килограмм һү һаадаг байгаа. Жэшээнь, тэдэнэй нэгэн Л. Н. Седых 1970 ондо харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 6.116 килограмм һү абажа, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонодо эгээл үндэр дүн туйлаһан байгаа.

Тус ажахыда һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгүүд саг үргэлжэ согсологдожо байдаг. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн хүнүүдтэ үнэтэ бэлэгүүд, дамжуулгын улаан тугханууд барюулагдана. Ажалай түрүүшүүлэй нэрэнүүд Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнэ. Эдэ бүгэдын, материальна болон моральна урмашуулгануудай ашаар эндэхи һаалишад үндэр дүнгүүдые, һайн амжалтануудые туйлана.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Гүрэльбын фермын түрүү һаалишан Л. Н. Мяханова эрхим һайнаар ажаллажа, ажахын һаалишадай социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Байгша ондо нүхэр Мяханова даажа абаһан үнеэн бүриһөө 5000 килограмм һү һааха түсэбтэй байгаа һаа, үнгэрһэн 11 һара соо энэ түсэбөө уридшалан дүүргэжэ, жэлэй дүүрэтэр амжалтаяа улам арьбадхахаар зориглонхой.

С. ХАЛТУЕВ.

ҺААЛИШАДАЙ ҮҮСХЭЛ

БЭШҮҮР. (телефоноор ...габа). Калининай нэрэмжэ... колхозой һү һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэри...д Агуу Октябриин 60 жэ... ойдо ажалай бэлэгүүдые ...ха гэһэн үүсхэл гаргаба... һаажа, гүрэндэ худалда... шэнэ табан жэлэй түрүү...шын хоёр жэлэй түсэбые ...үүехэ Октябриин револю...ин 60 жэлэй ойдо дүүргэ... гэһэн уряатайгаар эндэхи ...һаалишад, үхэршэд аймагай ...һаалиин бүхы хүдэлмэ...шэдтэ хандаһан байна. Эдэнэрэй хандалга соо нигэжэ хэлэгдэнэ:

«Алташын, Покровскын һаалиин фермэнүүдэй һаалишад, үхэршэд, бидэнэр, Агуу Октябриин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абанабди. Һү һааха, гүрэндэ худалдаха түрүүшын хоёр жэлэй түсэбые Октябриин Революциин 60 жэлэй ойдо дүүргэхэ гэхэ гү, али 15.330 центнер һү гүрэндэ худалдаха, түсэбһөө гадуур 1860 центнер һү худалдаха гэжэ шиидээдн.

Һаалишад М. Е. Гуслякова, К. А. Слепнева, П. Е. Куприянова, Х. Н. Шиханова, И. А. Преловская гэгшэд дунда зэргээр жэлдээ үнеэн бүриһөө 2300—2500 килограмм һү һааха уялга абаа Мүнөө эдэнэр бултадаа 2000 гаран килограммһаа үлүү һү һаагаад байна

Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермын хүдэлмэришэд һү ехээр һаахын түлөө оролдосотойгоор тэмсэжэ байна. Байгша оной декабриин 1-нэй мэдээгээр эндэхи һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1921 килограмм һү һаагаа. 19 һаалишадынь 2000 килограммай дабаа дабанхай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, үхэршэдэй үүсхэлые партиин райком дэмжээд, һү ехээр һаахын түлөө социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада зохихо хүдэлмэри ябуулжа байна. Эдэнэрэй хандалгабэшэг аймагай һү һаалиин фермэнүүдтэ зүбшэн хэлсэжэ байна.

И. ИСТОМИН.
партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ ГДР-эй ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

СЕПГ-тэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Э. Хонеккер ГДР-эй үндэр дээдын шагналнуудые — Германиин Демократическа Республикын Геройн Одо ба «Арадуудай хани, барисаанай Ехэ одон» гэжэ орден КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И Брежневтэ декабриин 13-да Кремль соо барюулба. Гитлеровскэ фашизмһаа арадуудые алдарта Совет Армиин сүлөөлэлгын, Советскэ Союзай ба Германиин Демократическа Республикын хоорондохи аха дүү ёһоной али бүхы харилсаае хүгжөөхэ, социализмын туйлалтануудые хамгаалха хэрэгтэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө нүхэр Л. И. Брежнев эдэ шангуудта хүртэһэн байна.

Нүхэд Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И Капитонов В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов гэгшэд ГДР-эй шагналнуудые барюулалгын үедэ байлсаа.

Нүхэд Э. Хонеккер, Л. И. Брежнев үгэнүүдые хэлэбэ.

Нүхэр ХОНЕККЕРОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Леонид Ильич Брежнев!

Хүндэтэ совет нүхэдүүд!

Манай хани барисаан, манай аха дүү ёһоной харилсаа холбоон бидэнние Соведүүдэй ороной ниислэлдэ ходо ерүүлнэ. Гэхэ зуура, энэ үерэлгэмнай бидэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ илангаяа дүтэ, үнэтэй байна. Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй ба тэрэнэй Политбюрогой даалгабариие, тэрэшэлэн түрэһэн үдэрөөртнай дашарамдуулан Таниие, хүндэтэ нүхэр Леонид Ильич, үнэн зүрхэнһөө амаршалха, Танда манай ороной ажалшадай хани ёһоной, баяр баясхалангай, хүндэлэлэй мэдэрэлтэйгээр хандадаг байһыень дахинаа элирхэйлхэ гэһэн Германиин Демократическа Республикын бүхы коммунистнуудан хүсэлэнгые ехэ баяртайгаар дүүргэнэб.

Танай 70 наһанай ой олон шалтагаанаар онсо гайхамшаг ушар болоно. Энэ үдэр гансашье Советскэ Союзай Коммунис партида, Совет гүрэндэ гайхамшаг удхатан бэшэ юм. Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Таниие дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй элитэ ехэ түлөөлэгшэ, хараа бодол ба жэшээгээрээ дэлхэйн шэнжэ шарайень горитойгоор хубилган бүридүүлжэ байгаа социализмын түрүүшын гүрэнэй хуби заяае нилээд ехээр тодорхойлдог хүн байһандатнай үндэрөөр сэгнэнэбди. Совет хүнүүдэй зол жаргалай тулада, коммунизм байгуулгын аша туһада Танай эсэшэ сусашагүйгөөр эрхилдэг ажал ябуулга Германиин Демократическа Республикын гражданиинуудта һайн мэдээжэ.

Амгалан байдалай түлөө Тан шэнги шэн эрмэлзэлтэйгээр, сэхэ шууд ба оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэдэг партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагша ондоо нэгэшье орондо байхагүй. Танай нэрые Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV, XXV съездүүдэй хараалһан амгалан байдалай программануудтай, аюулгүй байдалай асуудалнуудаар Хельсинкидэ зарлагдаһан ниитэ Европын зүблөөнтэй, эб найрамдалай хэрэгтэ таарамжатай хубилалтануудые хангаһан, шахардуу байдал һуларуулха замдахи бусад тодорхой ябуулгануудтай хаа хаанахи хүнүүд холбодог байна.

Хүндэтэ Леонид Ильич, Танай ажаябадалай зам Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй урагшаа амжалтатайгаар дабшажа байһые элирхэйлэн гэршэлнэ. Партиин уряае үндэһэ болгон, социалис байгуулалтын тон шухала гол һалбаринуудта өөрын үүсхэл ба эдэбхи хэшээл хододоо гаргадаг байгаат. Дайнай хэсүү бэрхэтэй жэлнүүдтэ фронтын шиидхэхы участогуудта ябажа, тэрэнэй дүүрэхэ хүрэтэр тэмсэһэн байнат. Владимир Ильич Лениннэй үнэн шаби Та Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедые олон жэлдэ толгойлжо байнат. Коммунист, интернационалист Танай хододоо үнэн сэхээр алба хэһэн, хэжэ байгаа социалис Эхэ оронойнгоо этигэл найдабариие, хүсэ шадалые Та өөрынгөө ажабайдалаар, ажал ябуулгаар элирхэйлэн гэршэлнэт.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Хонеккер!
Хүндэтэ ханинар!

Германиин Демократическа Республикын үндэр дээдын ба хүндэтэ шагналайнь түлөө немец нүхэдтөө гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэнэб.

Советскэ Союзай ба немец социалис гүрэнэй хани барисаанай, харилсаа холбооной хүгжэжэ байһанай һүлдэ болоһон дээрэһээ энэ шагнал нэн түрүүн намда үнэтэй сэнтэй байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет хүнүүдэй гайхамшагта баатаршалгые, Европын арадуудые, тэрэ тоодо немец арадые фашис дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлэлгэдэ эдэнэй шиидхэхы хубитаяа оруулһые энэ шагнал элирхэйлэн гэршэлнэ.

Хараһан үзэһэн бүхы юумэмнай нимэ баяр баясхаланта үедэ ой ухаандамнай эли бодоор ороодхидог гээшэ. Дайнай гал дүлэтэ олон мянган километр харгы замые — түрүүшын үдэрһөө һүүлшын үдэр болотор — гаталһан байнаб Тиихэ үедэ би, бусад совет хүнүүдтэл адли, ерээдүй тухайдаа бодомжолжо, дайнай һүүлээр бүхы дэлхэй, Европо ямар болохо гээшэб гэһэн асуудал өөртөө табидаг һэм.

Германидахи хэрэг байдалай ямараар хүгжэһэнһөө түүхын харгы замууд гол түлэб дулдыдаха гэжэ бидэ һайн ойлгодог һэмди. Коммунистнууд һэн туладаа немец хүдэлмэришэн ангида, фашизмын үлөөһэн хүшэр хүндэ байдалые эдэнэй гаталан дабаха, шэнэ, социалис үндэһэ һуури дээрэ Эхэ ороноо шэнэдхэн хубилгаха аргатай байһанда баттаар найдадаг һэмди.

Эдэ этигэл найдабаримнай үндэһэ баримтатай байһые түүхэ гэршэлэн харуулаа. Шалгардамал, фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ хатуужаһан манлай — коммунистнуудай хүтэлбэри доро ажалшан арад гадаадын империалис хүсэнүүдэй хашалта харшалалтаһаа, хэмааралсалгаһаа сүлөөрһэн Германиин газар дайда дээрэ ёһотойл демократиин, дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөрэлгын ба ажалшадай засаг тогтоолгын зам — социализмын зам һунган шэлэһэн байха юм.

Немец газар дээрэ социализм байгуулга Европын хуби заяанда түүхэтэ ушар хэрэг болоо. Германиин Демократическа Республика хүсэн түгэс социалис хани нэгэдэлгэ оронуудай бата хубинуудай нэгэнниинь болонхой. Тэрэ Европо болон дэлхэн дээрэ бата эб найрамдал, аюулгүй байдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана, дэлхэн дээрэ нэрэ хүндэнь үргэнөөр урган нэмэнэ.

Энэ түби дээрэхи эб найрамдал ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтэ саашадань бэхижүүлгэдэ хубитаяа оруулхын тула Европын Коммунис партинуудай хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай байгша оной зун ГДР-эй ниислэл хотодо суглархадань, энэ үйлэ хэрэгэй һүлдэтэ удха шанарые — манай үедэ шэнэ, социалис Берлинэй һайн һайхан үүргэ дүүргэжэ байһые бидэ бултадаа, энэ үйлэ хэрэгтэ хабаадагшад, гүнзэгы сэдьхэлһээ ойлгон мэдэрээ һэмди гэжэ би һананаб.

Советскэ Союзтай, аха дүү бусад оронуудтай ГДР-эй хани барисаан, харилсаа холбоон бэхижэжэ, үргэлжэжэ байна. Эдэ бүгэдэ политическэ ба үзэл суртаалай үгээ ойлголсолгодо, элдэб янзын экономическа харилсаанда түшэглэнэ. Харин гол шухала юумэниинь юуб гэхэдэ, манай оронуудай олон миллион ажалшадай ухаан бодолдо бүхөөр хадуугданхай. Түүхэтэ удха шанартай энэ хэрэгтэ хүсэ шадалаараа хабаадалсаха нэрэ хүндын бидэнэртэ тудаһандань омогорхожо байһанаа нюухагүйб.

Зохёон байгуулхы ажал хэрэгтээ, шэнэ, жаргалта байдал байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлахыень зүрхэ сэдьхэлһээ немец ханинар - коммунистнуудта, хүдэлмэришэдтэ, таряашадта, интеллигентнүүдтэ, ГДР-эй бүхы эрхэтэдтэ хүсэнэб!

Советскэ Союзай ба Германиин Демократическа Республикын хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаае хүгжөөлгэдэ саашадаашье хубитаяа оруулхаб, манай хамтын хэрэгтэ — эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэмээ дүй дүршэлөө саашадаашье элсүүлэн зорюулхаб гэжэ намда тохёолдожо байһан энэ гайхамшагта үедэ этигэн найдуулхые хүсэнэб. **(Нүхэр Хоненкерой, нүхэр Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдуулагдаһан байна).**

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар Германиин Демократическа Республикын үндэр дээдэ шагналнуудай барюулагдаһаарнь Леонид Ильич Брежневые халуунаар амаршалаад, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тула саашадаа ашаг үрэ ехэтэй ажалаа ябуулхыень тэрээндэ хүсэбэ.

(ТАСС).

ПТВ-гэй ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

ХАНОЙ. (ТАСС). ПТВ-гэй IV съездэ хабаадалсахаяа ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов түрүүтэй КПСС-эй делегаци ПТВ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуантай, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Национальна суглаанай Саг үргэлжын комитедэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тиньтэй, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй правительствын Премьер-Министр Фам Ван Донгтой, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Во Нгуен Зиаптай, Нгуен Зуй Чиньтэй, Фам Хунгтай, Ле Тхань Нгитэй, ПТВ-гэй ЦК-гай секретарь Суан Тхюитэй декабриин 3-да Президентын ордон соо хани ёһоор уулзаба.

Марксизм ленинизмын ба пролетарска интернационализмын гол ёһонуудай үндэһэ һуури дээрэ КПСС-эй ба ПТВ-гэй харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэбэ. Советскэ Союзай ба Вьетнамай Социалис Республикын хоорондохи али бүхы харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ, совет-вьетнам хани барисаачай бэхижэжэ байһаарнь хоёр тала сэдьхэлээ ханангяар мэдүүлээ.

КПСС-эй делегациин гэшүүд: КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. Рашидов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СССР-һээ СРВ-дэ байдаг элшэн сайд Б. Н. Чаплин уулзалгада хабаадаһан байна.

ПАРТИ БА АРАДАЙ НЭГЭДЭЛ

ХАНОЙ. (ТАСС-ай корр.). Бадинь талмай һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэнхэй. Табан хушуута алтан одотой гүрэнэй улаан тугууд, хадуур ба балтатай партийна тугууд Хо Ши Минэй мавзолейн хоёр талаар, ПТВ-гэй IV съездын декабриин 14-дэ нээгдэһэн Бадинь гэжэ ордон дээрэ намилзана Парти болон бүхы ороной арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байһые һүлдэлэн гэршэлһэн эдэ тугууд далбана. Энэнь үндэһэ яһатанай үндэр дээдэ хүсэлэнгүүдэй бэеэ дааһан байдалай, эб найрамдалай, нэгэдэлэй, социализмын түлөө тэмсэлэй түүхээр батадхагдаһан нэгэдэл болоно.

Съездэ бэлэдхэлэй үедэ үргэн олониитын дунда политическэ ба ажалай эдэбхи дэлгэрһэн байгаа. Съездын нээгдэһэн үдэр промышленностиин элдэб һалбаринууд, хэдэн зуугаад предприяти, үйлэдбэриин коллектив жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэһэн байна

10 мянга гаран хүн съездын урда гээ Ханойдо шэнэ байгаада ороһон байха юм.

Парторганизациинууд съездэ бэлэдхэхэдээ, экономическа байгуулалта болон олониитые хүмүүжүүлхэ хэрэгые хүтэлбэрилхэ ажал ябуулгаяа нарижуулан һайжаруулһан байгаа. Хэдэн арбаад мянган коммунист, партийнабэшэ ажалшад ПТВ-гэй ЦК-гай Политическэ элидхэлэй проектын үндэһэн дүрэмүүдые һараһаа үлүү саг соо зүбшэн хэлсэһэн байна Ороной урда хубидахи вьетнам арадай алдарта хүбүүн Хо Ши Минэй нэрэмжэтэ эгээл ехэ хотодо 50 мянга гаран зон документые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Ороной урда ехэ зорилгонууд табигдана. Вьетнам арад саашанхи габан жэлэй түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө шармайн оролдожо байна.

А. Н. КОСЫГИН ПОЛЬШОДО

Советскэ Союзай техникэ туһаламжаар бариг...ан «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай ...үүшын ээлжээе ашаг...ада оруулалгада хабаадалсахаяа ПОРП-ын ЦК, ПНР-эй правительствын ...алаар КПСС-эй ЦК-гай ...литбюрогой гэшүүн, ...СР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Польшын арадай Рес...бликада ошохоёо декабриин 13-да Москваһаа мор...

Хүндэ ба транспортна ма... бүтээлгын министр ... Ф. Жигалин, СССР-эй ...ра металлургиин министр ... П. Казанец, ГКЭС-эй тү...лэгшэ С. А. Скачков нү... А. Н. Косыгинтай хам...ошоһон байна.

Нүхэд Ю. В. Андропов, ... И. Долгих, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүү...шын нэгэдэхи орлогшо ...А. Тихонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К Байбаков, И. В. Мартынов, И. Т. Новиков, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов, СССР-эй министрнүүд болон бусад тусхай тушаалтад Советскэ Союзай гүрэнэй түгүүдаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ нүхэр А. Н. Косыгиниие үдэшөө.

Нүхэр А. Н. Косыгин энэл үдэртөө Варшавада ерэбэ. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, ПОРП-ын ЦК-гай секретарьнар Э. Бабюх, С. Ольшовский ба бусад тусхай тушаалтад тэрэниие аэродром дээрэ угтаба.

(ТАСС).

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ВАРШАВАДА УУЛЗАЛГА БОЛОО

ВАРШАВА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичтэй декабриин 13-да эндэ уулзаба.

Хоёр ороной правительствануудай толгойлогшонор ПНР-эй партийно-гүрэнэй делегациин байгша оной ноябрь һарада СССР-тэ ерээд байха үедэ абтаһан Хамтын мэдүүлгээр хараалагдаһанай ёһоор Советскэ Союзай ба Польшын хоорондохи хани ёһоной харилсаа холбоое саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байна. Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй, нүхэр ёһоной оршон байдалда үнгэрөө.

А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ П. Ярошевич энэ үдэшэлэн обед эмхидхэбэ Хоёр ороной правительствануудай толгойлогшонор обедэй үедэ хани ёһоной хундага үргэбэ.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ЗАМАЙ ЗАЛУУРШАН

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түб тосхонһоо Булагай һаалиин фермэ хүрэтэр холо бэшэ. Обоото гүбээ дээрэ гарахатай сасуу үргэн, һаруул сонхонуудтай хэдэн гэрнүүд харагдаадхидаг.

Һалхигүйшье һаа, шэмэрүүн, хүйтэн үдэр. Үглөөнэйнгөө һаам һаяхан дүүргээд байһан бүлэг һаалишадай хажууда наһажаалшье һаа, хүнгэн сарюун эхэнэр ерээд:

— Зай, нүхэд! Үдын хоолой һүүлдэ улаан булангаа суглараял, хөөрэлдэхэбди, — гэбэ.

1948 ондо Дарима Батуевна ажалайнгаа арюун замые эхилһэн юм. Түрэл колхозойнгоо фермэ дээрэ ажаллажа ахилхадаа, арбан наймахай гүлмэр залуухан басаган ябаа. Түрүүшээр пилээд зобоодшье үзэһэн байха. 16 үнеэ һааха, харууһалха гээшэ басаганда хүндэшэг байгаа.

Хэдэн һара үнгэржэ, үнеэдынь тугаллажа эхилбэ. Фермэдэ хобохошье саг гарадаг байгаа. Тугал гээшэ нарай үхибүүн мэтэ ха юм. Тэрээндэ нарин харууһан хэрэгтэй. Дарима байн байтараа ажалдаа дадажа, шадабаритай боложо, түрүүшынгээ амжалтануудые туйлажа, урматай болоо һэн. Хамта хүдэлдэг нүхэдөө хүсөө бэшэ, харин заримыень ахижа гараһан байгаа.

Дуй дуриталтай, эдэбхи үүсхэлтэй, бүхэриг бэрхэ һаалишан байһан тулада нь Дарима Лубсановае 1973 оной эхээр Булагай фермые даагшаар томилоо. Тэрэ коммунист хүн хадаа агитаторай уялга арсалтагүйгөөр дааажа ябаа һэн. Үр сайжа байхада хамагһаа түрүүн фермэдэ ерээд, һаалишадаа угтажа, ажалыень шалгадаг, гуталтыень шагнадаг, өөрынгөө һанал бодолые хубаалдадаг заншалтай.

Д. Лубсановагай хүтэлбэрилжэ байһан фермэ һү абалгаараршье, тугалнуудые түлжүүлгээршье колхоз сооогоо хэдэн жэл удаа дараалан түрүүлжэ ябана. Аймаг сооогоошье түрүүлжэ, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байха. Нүхэр Лубсанова жэгдэ һайнаар, найдамтайгаар хүдэлдэг эбтэй эстэй коллективые байгуулжа шадаа.

Электрын элшэ хүсөөр үнеэдые һаадаг машина, шэбхэ шабааһа сэбэрлэдэг транспортёр, авто-уһалуури, тэжээлэй кухни Булагай фермэдэ бии. Энэ жэлдэ фермын хажууда 800 тонно силос дарагданхай, мүн шэмэтэй һайхан үбһэнэй нөөсэ элбэг. Фермын баялиг болохо 190 толгой тобир тарган үнеэдые харабал, сэдьхэлээ ханахат.

...Фермын улаан булан. Үдын хоолой һүүлээр фермын малшад эндээ сугларба. Тэдэнэр агитатортаа дүтэ һуужа, хөөрөөень һонирхон шагнана.

— КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай таанад булта мэдэнэт, — гэжэ Дарима Батуевна хөөрөөгөө эхилбэ. — Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохын тулада арбадахи табан жэлэй туршада мал ажалай талаар ехэ юумэн хэгдэхэ ёһотой. Оронойнмнай хэрэглэмжэ гансал ороохо таряагаар хизаарладаггүй, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев Пленум дээрэ хэлээ һэн. Илангаяа шухала юумэн гэхэдэ, мал ажалай продуктнуудые нилээдгүй ехээр абахын, хүн зониие мяхаар, һүнэй продуктнуудаар хангахын тула бэрхэшээлнүүдые түргөөр дабажа гараха хэрэгтэй, — гэжэ фермые даагша хөөрэөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Малай ашаг шэмэ ехээр абаха хэрэгые бидэ, малшадшье баһа шиидхэдэг гээшэбди. Бидэнэрэй тооложо үзэһэнэй ёһоор, һү абалгаар жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид, декабриин 10 болотор дүүргэхэбди.

Булагай фермын коллектив мал ажалай продуктнуудые саашадаа бүри ехээр абадаг болохын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 2230 килограмм һү һааха уялга абаа. Мүнөө арбан һарын дүнгүүд гаргагдаад байна. Үнеэн бүриһөө 1975 килограмм һү һаанхайбди. Манай фермын эрхим һаалишад КПСС-эй Сэлэнгын райкомой гэшүүн Клара Вандановa, Галина Бадмажапова гэгшэд аймагай һаалишадай социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүнөө үедэ һү һаали үдэр бүри нэмэнэ. Үнеэн бүриһөө һү абаха жэлэйнгээ даабариие бүхы фермэрээ үлүүлэн дүүргэхэ. Түсэбһөө гадуур 20 мянган килограмм һү абаха.

Малай уяанда байха үеые хүсэд һайнаар хэрэглэхэ гээшэ мүнөө тон шухала. Энэ жэлдэ тэжээл буйлуулха цех барижа дүүргэхэ. Сентябриин 20-һоо һолоомо буйлуулжа эхилээ. Мүнөө үедэ фермэдээ үдэрэй 6 тонно гидролиз, ороохо таряанай зүйлнүүдһээ 3 тонно шэнгэн тэжээл бэлдэнэ. Энээнһээ гадна һаагдаһан литр һүнэй түлөө 300 грамм ороохо таряанай зүйл үнеэдтэ үгтэнэ. Үнеэн бүхэндэ 2 килограмм үбһэ эдюулнэ. Мүн һүнэй шанар һайжаруулхын тула фермын коллектив бага бэшэ юумэ хэнэ. Һүнэй амһарта, һү хадагалдаг гэр болоод, һү шүүдэг материалнуудаа сэбэрээр байлгадаг, үнеэдэй бүлэг бүхэнэй, мүн бүхы фермынгээ үнеэдэй һүнэй тополигые саг соонь тодорхойлдог болообди.

«Үнеэн бүриһөө — тугал абаха» гэжэ жэлэйнгээ социалис уялга соо бэшээ.

Агитатортайгаа хөөрэлдэһэнэй һүүлээр малшад үшөө удаан һуугаа. Эдэнэр олон дурадхалнуудые оруулаа. Гол түлэб үбэлэй һарануудта малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ шэнэ арга боломжонуудаа элирүүлээ һэн...

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэриие ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха талаар мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Агитаторнууд, политинформаторнууд үйлэдбэриин хуби заяанай шиидхэгдэдэг газарта — отара, гүүртэ, фермэнүүд дээрэ ажаллагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Тиихэдэ Дарима Батуевна Лубсанова хүтэлбэрилжэ байһан фермынгээ бүхы малшадта партиин абаһан шиидхэбэринүүдые тайлбарилан ойлгуулна, өөрынгөө һайн һайхан жэшээгээр, уран хурса үгөөр сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө ажалай шэнэ амжалтануудта зоригжуулна.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ЭСТОНИИН ССР «Таллинавтотранс» нэгэдэлэй хоёрдохи филиалай 5-дахи автоколонны машинанууд уласхоорондын ашаа зөөдэг байна. ГДР, Польшо, Венгри, Болгари, Румыни, Франци, Бельги, Голланди, Финлянди, Дани болон бусад оронуудай харгынуудаар элдэб ашаа шүрэһэн машинанууды хаража болоно.

ТАСС-ай фотохронико.

Партийна хүдэлмэрилэгшэд һуралсаба

Партийна, совет хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм дээшэлүүлхын тулада партиин обкомой дэргэдэ саг үргэлжэ хүдэлдэг курсануудта 25 хүн һарын туршада бэлдэжэ гараба. КПСС-эй горкомой, райкомуудай партийно-эмхидхэлэй таһагуудай инструкторнууд һуралсалай энэ жэлдэ түрүүшын хүнүүд эдэ курсануудые дүүргэһэн байна.

Партиин обкомой, республикын засагай зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, городой дээдэ һургуулинуудай, Бурятский филиалай эрдэмтэд лекцинүүдые уншаһан байна. КПСС-эй обкомой секретарь В. Г. Вяткин, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. С. Семенов, партиин обкомой таһагуудые даагшад К. Б. Шомоев, М. М. Гасьнов, Л. В. Потапов гэгшэд лекцинүүдые уншаба.

Партиин горкомой, райкомуудаа партийно-эмхидхэлэй таһагуудай инструкторнууд колхозууд болон совхозуудай, промышленна предприятинуудай партийна организацинуудай секретарьнар иимэ курсануудай удаадахи болзорто һуралсаа байгша оной декабриин 20-һоо суудалха юм.

Манай корр.

БАРИЛГАШАДАЙ ЭРИЛТЭ ГҮЙСЭД ХАНГАХА

Мүнөө БАМ-ай Буряадай участок дээрэ арбаад мянган хүн зон хүдэлнэ. Эдэ олон хүдэлмэришэдые эдеэ хоолой, хубсаһа хунарай зүйлөөр дутамаггүйгөөр хангаха гээшэ тиимэ бэлэн бэшэ ааб даа. Ехэнхи ашаан автомашинануудаар, Байгал далайгаар шэрэгдэнэ. Гүмэр замай Таловка станциһаа Дабаан, Уоян, Северомуйск хүрэтэр ашаа шэрэхын тула тоогүй олон машинанууд хэрэгтэй болоно.

Жэшээлхэдэ, Таловкаһаа Северомуйск хүрэтэр мянгаад километр болоно. Ашаатай машинанууд гурбадахи үдэртөө тиишэ хүрэнэ. Зундаа автомашинануудай ябадаг харгы муудажа, ашаан ехэ удаанаар хүргэгдэнэ. Бэлээр гутадаг эдеэ хоолой зүйлнүүдые тэрэ холын дайдада абаашахада олон бэрхэшээлнүүд дайралдана. Таловка станцида эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха холодильнигууд мүнөөшье болотор тодхогдоогүй байха юм.

Гэбэшье манай барилгахабсаралгын 572-дохи поездын ОРС-ын коллектив хүдэлмэришэдые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр шадаха зэргээрэ хангана. Манай ОРС-ын коллектив 1059 хүдэлмэришэдһөө бүридэнэ. Эдэнэй 134-иинь наймаашадаар, 107-иинь эдеэ шэмэгшэдээр хүдэлдэг байха юм. 9 столово, 30 магазин, эдеэ хоол, хубсаһа хунар, ажалшадай хэрэглэлэй бэшэшье эд бараа хадагалха 30 склад манай мэдэлдэ үгтэнхэй.

Минии һанахада столовонууд үшөөл үсөөнөөр, ехэ удаанаар баригдана. Северобайкальск, Уоян, Северомуйск поселогуудта столовонуудые үшөөл олоор бариа һаа, һайн байгаа. Тиигэбэл БАМ-ай хүдэлмэришэдые халуун эдеэгээр хүсэд хангадаг болохо бэлэйбди. Новый Уоян, Северомуйск посёлогуудта холодильнигуудтай складуудые барихаар саг хүрэжэ ерээ гэжэ һанахаар. Барилгын олон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай бодомжолжо ябадаг һаань ехэл һайн байха бэлэй.

Хойто-Байгалай хадануудһаа халуун булагууд ехэ олоор харьялан гарадаг. Тэрэниие шадамараар хэрэглэжэ шадабал дулаан теплицэ барижа, БАМ-ай хүдэлмэришэд үбэл, зун тасалгаряагүй ногоон мангиртай, үгэрсэтэй, капустатай байха һэн гэжэ һанагдана. Северомуйск посёлогто өөрын сагта теплицэ бариха хэрэгтэй. Тиигэхэдэ Северобайкальск посёлогто гахайн фермэ бариа һаа, ехэл таарамжатай ааҗид. Тиигэжэ БАМ-ай олохон хүдэлмэришэд хэлсэдэг.

Хүдэлмэришэдэй эрилтые хүсэд хангахын тула бидэнэр, ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд, тон ехэ ажал хүдэлмэри хэхэ болонобди.

Магазин, столовонууд, эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха складууд бүри олоор баригдаха ёһотой. Нигээд БАМ-ай Буряадай участогай хүдэлмэришэдэй тоо улам олоншорхо. Тэдэнэй эрилтые хүсэд һайнаар хангаха гэһэн эрилтэ бидэнэй урда табигдана бшуу даа. Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр, һайнаар эмхидхэжэ шадаагүй һаа, биратай юумэ хэхэгүйбди. Энэ олондо мэдээжэ. Манай ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд энэ харюусалгаяа һайн мэдэрнэ.

Бидэнэр энэ жэл муу бэшээр хүдэлжэ гарабди. 1975 онойхиһоо 3,5 дахин ехээр эд бараа худалдаабди гэхэ гү, али тэрэнэй эрхээ 20,8 миллион түхэригтэ хүргэгдөө. 850 тонно хартаабха, 520 тонно жэмэс бэлдэнхэйбди. Эдэ бүгэдэ шэнэ ургасын гаратар хүрэхэшэгүй һаа, үбэлэй сагта хүдэлмэришэднай огородой эдеэгээр дутахагүй байха гэжэ һанагдана.

Манай ажалда дутуу дундa юумэн яһала олон. Столовонуудта уһан дуталдана. Электрын галай элшэ хүсэн багадана. Олон столовонуудта холодильнигууд үгы байха юм. Эдэ бүгэдые хамтын хүсөөр сум усадхаха. Байгал-Амарай магистраль барижа байгаа хүдэлмэришэдэй эрилтые бүри һайнаар хангаха ёһотойбди. Бидэнэр эрхимээр лэ хүдэлмэришэдые хангаха ёһотойбди. Тиимэ эрилтэ КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленум дээрэ табигдаа һэн.

В. МИРОНОВ,
барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын ОРС-ын начальник

«БАМтоннельстрой» управлениин 12-дохи отрядай коллектив Байгалай хаданууд доогуур тоннель малтаха тон харюусалгатай ажал даажа абанхай. Мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри түлэг дундаа хэгдэжэ байна. Манай отрядай хүдэлмэришэд Гоуджекит, Дабаан поселогуудта байрын гэрнүүдые, саад-яслинуудые, столово болон магазинуудые барилсана.

Минии хүтэлбэрилдэг бригадада арбан дүрбэн хүн хүдэлнэ. Эдэнэй олонхиинь проходчигой мэргэжэлтэйнүүд. Бидэнэр богонихон сагай туршада барилга хэхэ мэргэжэл шудалаабди. Өөрынгөө отрядай хүдэлмэришэдтэ байрын гэрнүүдые барижа үгэнэбди. Байгша оной эхинһээ 161-дэхи сериин хоёр гэр ашаглалгада тушаагаабди. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые наймаалха магазинай барилга Гоуджекит посёлогто дүүргээд, мүнөө дотор талын хүдэлмэри хэжэ байнабди.

Манай эндэ барилга ехэл удаанаар хэгдэнэ. Барилгын материал саг болзортоо асарагданагүй. Энээн дээрэһээ хүдэлмэришэд минии пуухa ушартан болоно. Жэшээлхэдэ, байгша он соо манай бригадын бариһан 161-дэхи сериин гэр электрын галай утаһануудые ханада торгохо ролнгуудай үгыһөө боложо болзорһоо хожомдожо ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. Дотор талын хүдэлмэри хэхэ материал ходол дуталдажа байдаг. Гэрнүүдэй торхо саг болзортоо баригдалан аад, дотор талын хүдэлмэри унжагайрдаг.

Манай 12-дохи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэдтэ байрын гэрнүүдые «Нижнеангарсктрасстрой» трестын 575-дахи поездын барилгашад бариха ёһотой юм. Байрын гэрнүүдые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар бариха гэһэн договор манай отрядай коллективтэй батадһан. Теэд эдэнэр энэ уялгаяа дүүргэдэггүй муутай. Байрын гэрнүүдые ехэл удаанаар барина. Шанарыншье тиимэ һүрхэй бэшэ.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын хүдэлмэришэд даажа абаһан ажал хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар, һэшхэлтэйгээр хандадаг болохо ёһотой байгаа. Тиигээ һаа, манай отрядай, мүн БАМ-ай бэшэшье организацинуудай хүдэлмэришэдые байрын гэрнүүдээр түгэс хангаха шадалтай.

«Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал» гэһэн уряа доро бидэнэр хүдэлжэ байнабди. Олонхи хүдэлмэришэднай урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадана. В. Пивник, А. Розенбах гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд социалис мүрысөөндэ оло дахин илажа гараһан байна. Манай отрядай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ барилга хэхэ даабаряа бүри ноябриин 5-да дүүргээ бэлэй.

Мүнөө тоннель малтаха бэлэдхэлэй хүдэлмэри түлэг дундаа. Зүүн портал малтаха хүдэлмэри дүүрэнтээ. Байгалай хадануудай дээрэһээнь доошонь нүхэн малтагдажа байна.

Манай бригадын хүдэлмэришэд энэ агуу барилгада хабаадалсажа байһандаа урма баяртайнууд. Даажа абаһан ажалаа хододоо саг болзортонь, һайн шанартайгаар бүтээхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Шэнэ 1977 ондо Байгалай тоннель малтагдажа эхилхэнь. Бидэнэр энэ тоннелиин барилгые саг болзортонь дүүргэлсэхын тула бүхы шадалаа гаргахабди гэжэ хэлэхэ байнаб.

1977 ондо Агуу Ехэ Октябриин 60 жэлэй ойе бүхы совет арад тэмдэглэхэнь. Энэ һайндэрые бидэнэр ажалай бэлэгтэйгээр угтахын тула габшагай ажалай 60 недели соносхоо һэмди. Манай 12-дохи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, үнэн сэхээр, урма зоригтойгоор ажаллана.

П. ЧЕРНОМОРОВ,
12-дохи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэн

ЕХЭ ДОБТОЛГЫН УРДА ТЭЭ

ХАБАРОВСКА ХИЗААР. БАМ-ай зүүн участогта Солони гэһэн шэнэ станци баригдажа эхилээ. «Таджикстройбам» гэжэ барилга-хабсаралгын поезд энэ станци барина.

ТАСС-ай фотохронико

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЖЭ ШАДАХАБДИ

Хүүргэнүүдые баридаг 52-дохи отрядай түрүүшын барилгашад 1975 оной мартын 15-да Северобайкальск ерээ бэлэй. Бидэнэр түрүүшээр байрын гэрнүүдые барижа, түбхинөөбди. Удаань, уһа голнууд дээгүүр хүүргэнүүдые бариха ажалда ахилээ һэмди. Кичера, Холодная гэһэн голнууд дээгүүр хүүргэнүүдые барижа, энэ жэлдэ ашаглалгада тушаагаабди. Манай барилгашад Курла хушуунда пристань бариха ажалда хабаадалсаа.

Манай коллектив үшөөл залуу юм. Хорин нэгэдэхи һараяа Хойто Байгалай газар уһан дээрэ барилга хэжэ байнабди. Мүнөө коллективтэмнай 500-гаад хүдэлмэришэд тоологдоно. Эдэнэр даажа абаһан ажалаа эрхим шанартайгаар хэжэ, саг болзортонь ашаглалгада тушааха гэжэ эрмэлзэнэ. Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Барилгашаднай КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталан абаһан шиидхэбэринүүдтэ бодото ажалаараа харюусаха гэжэ шиидэһэн байна. Тиигэжэ бидэнэр жэлэй эхиндэ абаһан уялгаа шэнэлээ һэмди. Барилгада бии байгаа доторой арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэхэ, ойһон техникын минии байха ябадал усадхаха гэһэн зорилго урдаа табинхайбди. Отрядаймнай бригадануудай коллективүүд дундаа социалис мүрысөөнэй договорнуудые баталжа эхилээ.

Жэшээлхэдэ А. С. Колесниковой бригадын хүдэлмэришэд В. П. Коноваловай бригадын коллективтэй договор батадһан байна. Манай хүдэлмэришэд өөһэд хоорондоо мүрысэхынгээ хажуугаар барилга-хабсаралгын 575-дахи, 834-дэхи поездүүдай түрүү бригаданууддай коллективүүдые мүрысөөндэ уриһан байна. Мүрысөөнэй дүн һара бүри сэгсэлэгдэжэ, эрхимлэгшэд урмашуулагдадаг, тэдэнэй нэрэ солo олондо мэдээжэ болгогдодог заншалтай.

Манай 52-дохи отрядай барилгашад жэлэй эхинһээ голнууд дээгүүр табан хүүргэ табла. Мүнөө барилгашаднай республикын хойто нютагуудай гол горхонууд дээгүүр хүүргэнүүдые барижа байна.

Бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээхэ гэһэн эрилтэ мүнөө хүдэлмэришэн бүхэнэй урда табигдана. Энэ талаар Виталий Иванович Ремизовэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив һайн үрэ дүн туйлана. Эдэнэр үдэрэйнгөө нормые 45—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг юм. Бүхы ажалаа эрхим сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй комиссида тушаажа, хододоо нэмэлтэ түлбэри абадаг. Мүнөө В. И. Ремизовэй бригадын коллектив Нижнеангарск-Уоян гэһэн автомобильна харгын барилга дээрэ хүдэлжэ, хүүргэнүүдые бодхоно. Эдэнэр отрядайнгаа коллектив дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ оло дахин илажа гараһан алдартай.

Минии хүтэлбэрилдэг комсомоло-залуушуулай бригадын гэшүүд ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандадаг заншалтай. Халаан бүриин нормо хододоо үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэдэг, тэрэнээ бэелүүлжэ шададагшье. Бидэнэр байгша оной туршада 350 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаряа бүри сентябриин эхин багаар дүүргээ бэлэйбди.

Бидэнэр барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын бэрхэ хүдэлмэришэн А. Д. Аброчые социалис мүрысөөндэ уряа һэмди. Энэ бригадын коллектив жэлэй эхинһээ таба дахин манай бригадын коллективые мүрысөөндэ ахижа гараа. Иимэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэдтэй хаба шадалаа туршалсан мүрысэхэдэ урматай.

Хүүргэнүүдые бариха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ юм. Эндэ одоол сэргэжэл шадабари, дүй дуршал хэрэгтэй болодог шуу. Маргаашаа дэшэлүүлхэ тухай бодомжолжо ябаагүй һаа, биратай юумэ хэхэгүйл. Энээн дээрэһээл бидэнэр бүхы бригадаараа һуранабди.

Нигээд Гоуджекит гол дээгүүр түмэр замай хүүргэ барижа эхилхэмнай. Энэ одоол харюусалга ехэтэй ажал мүн болоно. Энэ ажалые һайн шанартайгаар, саг болзортонь дүүргэхын тула бидэнэр ехэ юумэ мэдэхэ, хэжэ шадаха ёһотойбди. Бидэнэр байгша оной арба һарын туршада 2 миллион 700 мянган түхэригэй барилга хээ һэмди. Ноябриин түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ. Манай отрядай коллектив 1976 оной даабари болзорһоонь урид декабриин 20-до дүүргэхээр абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула иимэ шангаар хүдэлжэ байна.

Э. УРМА,
хүүргэ баридаг 52-дохи отрядай бригадир

Мүнөөнэй агуу барилга

ӨӨРЫНГӨӨЛ АШАГ ТУҺЫЕ ХАРАЛГА БОЛОНО ГҮ?

(Ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актые хэн ямараар дүүргэнэб)

Советскэ Союзай эгээл ехээр ном уншадаг орон байһаниинь дэлхэй дээрэ үнинэй мэдээжэ юм. Номдо дуратай байха, хүндэлхэ гээшэ СССР-тэхи социальна байдалай тон юрын үзэгдэл болонхой. Манай оронойолон ондоо һалбаринуудта хүдэлдэг улад зоной түлөөлэгшэдэй — интеллигенциин, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, һурагшадай уран зохёол мэдэдэг. өөрын библиотекэтэй болоһон ушар тон һонирхолтой байна. Совет хүнүүд баруун оронуудай зохёолшодой зохёолнуудтай танилсаха дүүрэн аргатай. Юрэл 1971 онһоо СССР-тэ хариин 48 хэлэнһээ оршуулагдажа 10-аад мянган нэрэтэй номууд 360 миллион хэһэгээр хэблэгдэн гаргагдаа.

Литература улам олоор оршуулжа, хэблэлсэхэ, номуудые барлаха бусад асуудалнуудаар социалис оронуудай хэблэлэй түбүүдтэй, мүн капиталис ба хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй олон фирмэнүүдтэй Советскэ Союз протоколнуудые батадһан байна. СССР-тэй харилсаа тогтооһон баруун гүрэнүүдэй фирмэнүүдэй дундаһаа «Макмиллан», «Плинум паблишинг», «Уайли энд санз», «Гролье эдьюкейшнл корпорейшн» гэхэ мэтэ американ томо томо фирмэнүүдые нэрлэжэ болохо. Уласхоорондын авторнуудай конвенцидэ СССР-эй нэгэдэһэнһээнь хойшо ном хэблэлгын талаар манай оронойулас хоорондын холбоо барисаае нилээд үргэдхэхэ арга боломжо ехэ болоһон байна. Мүнөө совет хэблэлшэд хариин оронуудай ном хэблэгшэдтэй хамта 150 шахуу зохёол барлан гаргахаар бэлдэжэ байна. Совет уран зохёолшод болон эрдэмтэдэй зохёолнууд дэлхэйн номой дэлгүүр дээрэ улам улам суутай боложо байнхай.

Американ хэблэлэй фирмэнүүд һүүлэй жэлнүүдтэ ажал ябуулгаяа нилээд эдэбхижүүлээ. Жэшээнь «Макмиллан» гэдэг фирмэ совет научна фантастика хэблэхээр бэлдэнэ. Иимэ түхэлэй совет түрүүшын 30 зохёол хэблэхэ хэлсээнүүд баталагданхай. «Плинум паблишинг корпорейшн» гэдэг хэблэлэй фирмэ СССР-тэ хэблэгдэдэг научно-техническэ 100 гаран журналнуудые англи хэлэн дээрэ оршуулаад, бүхы дэлхэй дээрэ тараажа байна. Ниитэ-политическэ, научна болон уран зохёолой совет 70 хэблэлэй статьянуудые «Интернэшнл арт энд сайенс пресс» хэблэлэй эмхи абажа, хуудаһануудтаа гаргана.

Хэды тиигэбшье һаа, Америкын Холбоото Штадуудай зарим ажал ябуулагшад организацинууд — ниитын, политическэ, хэблэлэй ажал ябуулагшад совет номуудые хэблэн гаргаха хэрэгтэ һаад тойбо татана.

Американ хэблэлэй фирмэнүүдтэй совет эмхинүүдэй хэдэ хэдэн хэлсээнүүдые баталхашье һаань, СССР-тэ ба США-да оршуулагдаһан уран зохёолой номуудые хэблэлгын талаар ехэ алгасаал гарана. Холбоото Штадуудта хэблэгдэдэг совет уран зохёолшодой номуудые нарин шье, тоогойшье талаар абажа харабал, СССР-тэ хэблэгдэдэг американ уран зохёолшодой номуудтай лашье жэшэхын аргагүй үсөөн юм. Американ зохёолшодой номууд тон олоор оршуулагдажа, нилээд олон хэһэгээр манай оронодо гаргагдадаг. Теэд, США-да хэблэгдэдэг номуудай олонхинь амар зохёолшодой, поп үүдэйб гэхэдэ, совет литературын хүгжэлтын гол дардам харгыһаа холо байһан зохёолшодой номууд болоно. Жэшээлхэдэ, Б. Пильняк, Н. Гумилев, О. Мандельштам гэгшэдэй зохёолнууд тэндэ гараһан байха. Тиихэдэ Эхэ оронһоо хулжан ошоһон, совет общественэ, совет үзэл бодолой хорото дайсад болоһон зохёолшодой: А. Солженицынай, В. Максимовай, А. Галичай, А. Синявскиин ба бусадай номууд тэндэ олон хэһэгээр хэблэгдэн гарана.

Тиин гэһээ совет элитэ ехэ зохёолшодой номууд тон үсөөхэнөөр хэблэгдэнэ, тэрэ мүртөө һаял болотор эдэнэрэй номууд бүхэр харатайгаар зэһэгдэнэ. Совет оронооор «маргажатан» нэрэтэй Глеб Струве, Борис Филиппов гэгшэдэй оролто-бэшэг хабсаралтатайгаар гаргадаг байна. Хэдэй зохёолнууд тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, В. Маяковскиин, А. Толстойн, М. Шолоховой, В. Иванoвой, А. Фадеевай, Н. Островскиин, Э. Багрицкиин, И. Эренбургын, Э. Казакевичэй номууд тиимэ «зэһаба-рида» ороһон байгаа.

Советскэ Союзда гарадаг американ авторнуудай номуудые сасуулжа узэхэдэ, дээрэ хэлэгдэһэн тухайла маргажа болохогүй. Совет хүнүүд — һургуулинуудай шэбиинарһаа эхилээд, пенсионернууд хүрэтэрөө ородшье, англишье хэлэнүүд дээрэ Э. Хемингуэй, Ф. Купер, Д. Лондон, М. Твен, Т. Драйзер, Г. Бичер-Стоу, Ф. Брет-Гарт, Г. Лонгфелло, Э. По, О'Генри, У. Сароян, Т. Капоте, Л. Уоллер, Т. Уайлдер, А. Хейли, Ф. Скотт Фицджеральд, И. Шоу болон бусад олон зохёолшодой номуудые уншадаг лэ.

Ном эгээн абалсалгын асуудалаар СССР-тэ болоһон семинар дээрэ американ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд байлсаня, американ зохёолшодой номууд СССР-тэ хэр олоор хэблэгдэдэгые нэн түрүүн бонирхоһон байна. Энээндэ хабаатай тоо, баримтанууд тэдэниие гайхуулаа. Дайнай хойто таахи жэлнүүдтэ (1946—1975 онуудта) Советскэ Союзда американ авторнуудай 7.140 ондоо нэрэтэй ном болон брошюранууд 204 миллион хэһэгээр хэблэгдэһэн байна. СССР-тэ хэблэгдэн гарадаг гадаадын литературын 15 хубиинь американ авторнуудай номууд болоно.

«Бүхэдэлхэйн литературын библиотека» гэжэ алдартай номуудай хэблэгдэдэг бөлөйһоиниинь гайхамшаг ехэ далганууудай нэгэн юм. Энээн соо американ зохёолшодой олон нэрэ бии. «Уран зохёолой памятнигууд» гэжэ хэлбээ номууд дотор американ зохёолшодой бүтээлнүүд ороно. Тэдэнь һайтар шалгагдан абтаһан, научна шанга шэнжэлэлдэ ороһон байха юм. «Иностранная литература» гэжэ журналда американ литературын зохёолнууд ходо хэблэгдэдэг. Совет Союзна республикануудта американ литературын нилээд олон номууд мүн лэ хэблэгдэдэг байна. Жэшээнь, Молдавида «Американ поэзиин антологи» гараха, Украинада — К. Воннегут гэгшын зохёол, Т. Капоте гэдэгэй нэгэ том, Латвида — Д. Лондоной, Д. Ридэй, Белоруссида — У. Уитменэй «Ногоон набшаһанууд» гэжэ зохёол гараха.

Хельсинкидэ болоһон ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй акттай зохилдуулан, номуудые, искусствын зохёолнуудые сасан абалсаха хэрэг үргэдхэхын тула СССР нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаһан байна гэжэ, Европын коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай Берлиндэхи конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн.

Түтшүүрилтэ байдал таруулха ябадалай шухала хубинь болохо соёлой харилсаа холбоое хүгжөөхэ «өөрынгөөл ашаг түһые хараха» гэһэн ябадал бэшэ, тайлбарилан хэлэхэдэ ганса Советскэ Союзай ашагтай түһатай гэхээсэ баруун оронуудта һүүлэй үедэ шашалдадаг бэшэ байна. Соёлой талаар харилсаа холбоон, соёлой баялигуудые, литературын шухаг зохёолнуудые хоорондоо абалсахата аалишье таалал ашатай түһатай, тэрэ бүри найса өөгөөлсэн эгигалсалгын оршон байлгаха тогтоолгодо — эб найрамдалай хэрэгтэ түһэ хүргэхэ байха гэжэ тодорхойлһон үлүү ха даа. Номуудые сан абалсаха тухайда иимэ болоо һаа, тоо баримтанууд иимэ энээниие али тодоор гэршэлнэ.

Г. ДРЮБИН,
Бүхэсоюзна номой палатын научна хүдэлмэрилэгшэ.
(ТАСС).

ҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ

Р-эй ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

...эл. Эхинииньхи нюурта).

...э Союзай талада байһан, байдаг, ...хүдэлмэришэд бо...ашадай түрүүшын ...циалис гүрэн Та...ндэтэ нүхэр Лео...ич, үнэн, шалгар...минай гэжэ тооло...ай ороной ниитын ...ые хамгаалха бэхижүүлгын ба ...хэрэгтэ, ажалша ...энэй хүсэл эрмэл...он аша туһада ма...убликын хүгжэн ...гын хэрэгтэ Танай байгаа хубитые ...элирхэйлхэ бэр... Энээнэйгнай түлөө ...н Демократическа ...ын арад зон Тан... зүрхэнэй гүнзэгы ...халангай мэдэрэл...ыень мүнөөдэр Та...эрхые хүсэнэбди.

...барисаан — манай ...амин голынь бо...һэн Танай үгэнүүд ... Социалис нэгэ...партиин бүхы гэ... Германиин Демо...а Республикын ...а хододоо һанаг...даг. Манай аха дүү ...дай, тэдэнэй Цент... Комитедүүдэй зүг...дүйн коммунис бай...зорюулжа эрхилдэг ...э ажал ябуулгань ...э хэрэгэй түлөө ... талаар соратни ...дура хүсэлдэ, эршэ ...түшэглэнэ.

...партинуудай ба ...ай хоорондын нэгэ...он харилсаа холбоо ...хэ ниимэ шухала ...рние Танай. амга...бан ерээдүйдэ ба...гэлгын һүр һүлдэнь ...манин Демократи...Республикада социа...гуулжа байгшадай ... хүнэй, манай со-циалис хани нэгэдэлэй үдэр бүри улам бата бэхи, бүри хүсэтэй болохынь түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг энэрхы сэдьхэлтэй хүн гэжэ бүгэдэндэ мэдэрэгдэдэг ажал ябуулагшын толгойлдог байһандань бидэнэр илангаяа ехээр омогорхонобди.

Совет сүлөөлэгшэдэй эгээн хүндэтэй, үнэн зүрхэнһөө угтагдадаг айлшад болоогүй нэгэшье город, нэгэшье тосхон Германиин Демократическа Республикада байхагүй. Эдэнэй баатар габьянууд тухай дурасхаалые үбгэн, залуугүн бултадаа нангинаар хүндэлэн дурдадаг. Совет сэрэгшэдтэ зорюулжа Трептов-Паркда табигдаһан памятник хүн зониис хододоо татажа байдаг. Волгоһоо Берлин хүрэтэрхи хүшэр замаар ябажа гараһан бүхы хүнүүд — совет солдатшье, Советскэ Союзай маршалшье манайда ехээр дурлагдадаг, ехэ хүндэтэйгөөр угтагдадаг. Энэ ушар илангаяа Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, хамаадана. Фашизмые бута сохихо хэрэгтэ онсо ехээр хубитаяа оруулһан хүн, Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагша, Европодохи амгалан байдал батадхахын тула шиидхэхы удха шанартай ажал хэрэг бүтээһэн хүн гэжэ Таниие үндэрөөр сэгнэнэбди.

1976 он, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын, Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин IX съездын болоһон жэл, Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэхи конференциин болоһон жэл, дэлхэйн социализмын горитой амжалтануудай туйлагдаһан жэл дүүрэхэ ойртогдожо байна Леонид Ильич, Танай, мүн минии гар табиһан. Совет Социалис Республикануудай Союзай ба Германиин Демократическа Республикын хоорондохи Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай шэнэ договорой бүри түрүүшынтээ жэлдэ хоёр орон доторхи коммунис ба социалис байгуулалтын бүхы һалбаринуудай талаар манай партинуудай, оронуудай ба арадуудай харилсаа холбооо бүри нягта болгохо тон шухала ябадал хангаһаниинь бидэниие, Германиин Демократическа Республикын коммунистнуудые, илангаяа ехээр баясуулна.

Бидэнэй зүб замаар ябажа байһые үс саг үнэншэмэ тодоор гэршэлнэ. Уласхоорондын шахардуу байдалые саашадань һулаируулха хараа шэглэл дэлхэйн олохон оронуудай гадаадын-политическэ ажал ябуулгын гол шэглэл боложо байһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ. Юушье ойлгодоггүй ойлгохые хүсэдэггүй зарим нэгэнэн Европын түбтэхи али нэгэн нютагта хоро шараар хошхоржо байгаа һаань. ингэжэл хэлэхэдэ болохо: үе сагай эрилтэдэ тааруугаар ябахые хүсэдэггүй хүнүүд эб найрамдалтай. аюулгүй байхые хүсэдэг арадуудай урда уймар өөдэгүйгөөр харагдаха байна.

Хүндэтэ совет нүхэдүүд!

Арадуудые гитлеровскэ фашизмһаа алдарта Совет Армиин сүлөөлхэ, Советскэ Союзай ба Германиин Демократическа Республикын хоорондын аха дүү ёһоной түгэлдэр харилсаае хүгжөөхэ, социализмын туйлалтануудые хамгаалха хэрэгтэ онсо ехэ габьяануудтай байһанайтнай, амгалан байдалай түлөө тэмсэлэй талаар онсо ехэ габьяануудайтнай түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев, Танда, 70 наһатай болоһонтойтнай дашарамдуулан, «Германиин Демократическа Республикын Герой» хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо, «Арадуудай хани барисаанай Ехэ одон» гэһэн орден барюулха гэжэ Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй, Германиин Демократическа Республикын Гүрэнэй Соведэй шиидхэһэн тухай Танда мэдээсэхэ ехэ зол намда тудаба.

Эдэ шагналнууд хадаа тэмсэл дотор шалгарһан Танай бүхы ажабайдалые, үрэ түгэс ажал хүдэлмэриетнай, фашизмые даралгын үедэ Танай гаргаһан баатар габьяае, дайнай хойто тээ эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлэй үедэ гаргаһан Танай габьяануудые бидэнэй үндэрөөр сэгнэжэ байһые элирхэйлнэ. Арадуудай хани барисаанай толотомо һайхан, хэзээшье залирдаггүй одоной ходоо, шэнэ хүсэтэйгөөр социализмын дэлхэй дээрэ, бүхы замой түби дээрэ яларжа байхынь тула Та хэмжээлэшэгүй ехэ юумэ хээт, хэжэ байнат. Гэхэтэй хамта, хүн түрэлтэнэй мүнөөнэй ба ерээдүйн байдал Ленинэй оронтой холбоо барисаанһаа эшэ үндэһэтэй байдагынь элитэ.

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй, Германиин Демократическа Республикын Гүрэнэй Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй ба бүхы арадай үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые, зол жаргалтай ябахыетнай, саашадаа амжалтануудые туйлахыетнай, элүүр энхэ байха, ута наһа наһалхыетнай хүсэһэн эгээн эрхим хүсэлэнгүүдые тоггоон абыт, хүндэтэ Леонид Ильич.

...НИ ЁҺОНОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

...эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр ... Брежнев КПСС-эй ...на Комитедэй ... хани ёһоной алба...тээр богони болзо...скавада ерээд байһан ... ЦК-гай Генераль...тарь, ГДР-эй Гү...ведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккертэй декабриин 13-да Кремль соо уулзаба.

КПСС-эй ба СЕПГ-гэй, Советскэ Союзай болон Германиин Демократическа Республикын хоорондохи элдэб харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудые мүн уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудые хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэһэн байна.

Хөөрэлдөөн хани ёһоной, үнэн зүрхэнэй, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Э. Хонеккерэй хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро обед эмхидхээ.

Э. Хонеккер Эхэ орондоо энэ үдэртөө мордобо.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. А. Громыко, мүн КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн Б. П. Бугаев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат О. Б. Рахманин, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн А. Н. Блатов тэгшэд ГДР-эй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ нүхэр Э. Хонеккерые угтаһан, үдэшэһэн байгаа.

(ТАСС).

...Р. Арнштадт (Эрфуртокруг) хотодо баригдажа байгаа тусхай янзын амһарта бүтээдэг завод хадаа орон... инмэ түхэлэй эгээн томо, мүнөө үеын элдэб түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангагданхай предприяти юм... тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүдэй зариманиинь туршагдаба. Совет ороной түүхэй эд хэрэглэн, түрүүшын ...укци гаргагдаа.

АДН—ТАСС-эй фото.

— БАГШАНАР гээшэ- манай һурган хүмүүжүүлэгшэ болохо гү, али үгы гү? — гэжэ пединститутда һурадаг В. Бабуев гэжэ хүбүүн намһаа асуугаа һэн.

— Юундэ болохогүй юм? — гэжэ би асуудалдань асуудалаар харюусабаб.

Үнэхөөрөөшье, багшанарай һурган хүмүүжүүлэгшэд байгаагүй һаа, хэн байха юм? Үхибүүдые үзэг бэшэгтэ, эрдэм номдо һургахаһаа гадна тэрэнэй сэдьхэл бодолые арюудхан, Эхэ ороной гоо үнэн патриот, ажалда дуратай, халуун сэдьхэлтэй хүнүүдые имагтал **һурган хүмүүжүүлэгшэд** бэлдэжэ гаргаха үүргэтэй.

— Теэд бүхы багшанар һурган хүмүүжүүлэгшэд байжа шадана гү? — гээд асуухат. Энэ асуудалда харюусахын тула манай республикын һургуулинуудта хүдэлжэ байһан бүхы багшанарые ажаглаха хэрэгтэй.

Би мүнөө Улаан-Үдын 2-дохи һургуулида ород хэлэ ба литература заадаг, 5-дахи «Б» классай хүтэлбэрилэгшэ Валентина Тимофеевна Козлова тухай хөөрэхөөе һанааб. Би энэ багшын хүдэлмэриие, тэрэнэй дүй дүршэлэн өөрсэ янзын маягые хоёр жэлэй туршада ажаглааб.

АНХА түрүүн тэрэниие түрэлхидэй суглаан дээрэ хараа һэм. Би өөрөө һургуулида хүдэлһэн хадаа түрэлхидэй ниитэ гү, али классна суглаанууд ямар шууһаар үнгэрдэг бэ гэжэ тухайлдаг һэн бэзэб.

Харин Валентина Тимофеевна тон ондоо гуримаар суглаа үнгэргөө һэн.

Нэгэтэ минии зээ хүбүүн дэбтэрээ харуулба. **«Мүнөөдэр үдэшын 7 сагта түрэлхидэй классна суглаа зарлаабди. Манай ород хэлэнэй кабинедтэ орожо ерэхыетнай урнаб. Классай хүтэлбэрилэгшэ Козлова»** Үзэгүүдынь тэгшээр гоёор бэшээтэй. Инмэ урилга уншаһан бусад түрэлхидэйшье досоо дулаан мэдэрэл түрөө ёһотой. Тэрэ урилга уншахадаа, тус һургуулиин ондоо классай хүтэлбэрилэгшэ суглаанда гү, али һургуулида ерэхэ тухай түрэлхидтэ ямараар хандадаг гээшэб гэжэ һанаандам ороодхёо. **«Үдэшын тэды сагта суглаан болохо Заатагүй ерэхэ ёһотойт!»** гэжэ бэшэһэн байха. Үгышье һаа: **«Танай хүбүүн тоомоо та һараа, шууяа! Энэ бэеэрээ һургуулида ерэгты!!!»** гэжэ дэбтэрэй бүхэли хуудаһан дээгүүр томонууд гэгшын үзэгүүдээр һөөлжүүлэн татаад бэшэжэрхиһэн байха. Инмэ «урилга» уншахадаа ниднээ буулгажархиһан, уур сухалдаа тэһэрхээ һанашаһан багшын дүрэ нюдэндэш харагдаад. бэшэһэн үгэнүүдынь хахир хоолойн хашхараан мэтээр шэхэндэш дуулдахадал гэхэ. Инмэнүүд «урилганууйдай» габьяата багшын гуурһан доороһоо гараһан байбал, досоогоо урмаа таһархаш...

Харин Валентина Тимофеевнагай бэшэһэн үгэнүүдые уншаад лэ, энээниие бэшэгшэ ямархан хүн ааб гэжэ би бодомжолһоор суглаанда ерээ бэлэйб. Ород хэлэнэй кабинедтэ суглархадампай, дунда зэргын бэетэй, хүрибтэр хурса нюдэтэй, саб гэтэр хубсалһан эхэнэр уриханаар миһэлзэн угтажа байба:

— Алад гарагты. Үхибүүдэйнгээ һуудаг партануудта һуужа һурагшад ябаһанаа һанагты.

Инмэ налгай зохидоор угтажа байһан багшые харахадаа, түрэлхидэй досоо наран гаража, бяһал бэе бэеэ шоглолдон, хүхилдэн, уйтахан партануудта арай гэжэ багтан һуубад.

ОНДОО ШАН ХЭРЭГГҮЙ

ОЧЕРК

— Хүндэтэ түрэлхид! Танилсая. Нёдондо арбадахи классаа ажабайдалда шиидкээд, шэнэ класс — дүрбэдэхиие абаба гээшэб. Би мүнөө классайнгаа список уншахаб. Үхибүүдэйнгээ обогые дуулахадаа аба эжынэр бэеэ танюулаарайгты гээд һурагшадайнгаа обог, нэрые дуудажа орсо һэн. Һүүлдэнь суглаагаа үргэлжэлүүлэн

— Арбадахи класстаймни сасуулхада, шэнэ шабинарни угаа бишыханууд, үхибүүхэдүүд байна даа. Теэд ходо бишыхан ябаха зон бэшэ аабзабди даа. Өөпэдөөшье мэдэнгүй ехэ болохо байхабди. Тиигээд дао гэһээр, хүндэтэ түрэлхид, танай туһаламжа хэрэгтэй. Түрэлхидэн суглаа 1-дэхи четвертиин һүүлээр зарлаха байгаабди. Зүгөөр би таанадан сүлөө таһалжа, сентябриин эхеэр дуудаһыем хүлисөөрэйгты. Таанартай танилсаха гээ һэмби. — гэжэ эхилээд, эхин класс дүүргэжэ, предметнэ һуралсалда ороһон үхибүүдтэ түрэлхид ямар анхарал хандуулхаб гэжэ тон зохидоор хөөрэжэ үгөө һэн.

ТЭРЭЭНҺЭЭ хойшо түрэлхидэй хэды суглаан болоо. Үхибүүдынь өөһэдөө концерт бэлдээд зарим суглаанай үедэ түрэлхидтөө бэлиг шадабарияа харуулан баясуулжа байдаг. Энэ талаар багша шабинарайнгаа бэеэ дааха дурагай эрмэлзэлые дэмжэн, тэрэ хэрэгтэнь һаалта хэдэггүй. Тиихэдэ эхэ, эсэгэкэр суглаанууд дээрэ нэгэншье үхибүүн тухай муу үгэ багшаһаа дуулаагүй. Али тэрэ класста үлүү һайн һургаалтай, тон бэрхэ һурагшад сугларшаһан байгаа гү? Үгы ааб даа. Үхибүүд лэ хадаа үхибүүд юм бэзэ, тоомоошье таһардаг, нюдаргын шалаашье гаргалсаад үзэдэг хүбүүхэдүүд бии юм. Тиихэдэ һүбэлгэн хурал хүүгэдэй хажуугаар номдоо мохоошог. «хоёрхонуудыешье» абадагууд байха. Муушаг һурадаг үхибүүдые бэрхэ һурадагуудынь шефтээ абаад, номыень ойлгуулдаг гурим эмхидхэгдээд, 4 дэхи классаа тэдэнэр булта дүүргэжэ гараа һэн.

Харин оромгүн үхибүүдэй гэртэхиниие һургуулида дуудажа, багшанарай ойро бузарлаха гээшые гү, али классна суглаан дээрэ элдэб үгөөр хэлэжэ улайлгаха гээшые Валентина Тимофеевна огто буруушаадаг.

Түрэлхидые тиигэжэ зутараанхаар.. шабинарайнгаа гэмые **өөрөө** элирүүлээд **өөрөө** сүүдыень шиидхэхэ һаа дээрэ гэһэн гуримые багша баримталдаг. Теэд «сүүдыень шиидхэхэ» гээшые муугаар ойлгожо болохогүй. Валентина Тимофеевна нэгэтэшье хоолойгоо шангадхадаггүй, шабинарайнгаа хүн бэеые хүндэлжэ, болоһон юумые болоһон ёоонь хэлүүлжэ һурганхай. Тиигээд ямар хэмжээ абахые классттаа дурадхадаг. Наада захань журамай түлөө сэгнэлтэ өөрөө табидаггүй, харин долоон хоногтоо нэгэ дахин болодог классна часай үедэ хамтын хүсөөр зүбшэн хэлсэжэ, хэндэ «жэшээтэ һайн», хэндэ «хангалтатай», харин хэнэй журам үнгэрһэн неделидэ «муу, хангалтагүй» байгааб гэһэн шиидхэбэри гаргадаг гээшэ. **Коллектив гээшэ ехэ хүсэн юм, нүхэдэн шүүмжэлгэ гээшэ эм болодог, тиимэһээ суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэһэн юумые буруушаажа, бэеэ үмөөржэ, бэе бэедээ гомдожо болохогүй** гэжэ ойлгуулданхай

...ҺУРГУУЛИИН коридор соогуур 5-дахи «Б» классай Баранов гэжэ хүбүүн гүйжэ ябаба.

— Баранчик! Юундэ ниитэрээ хиидээбши! — гэжэ тэрээнтэй хамта һурадаг нэгэ хүбүүн хашхарба. Энэ үедэ багшанарай таһалгаһаа Валентина Тимофеевна гараад ябаһан байгаа. Хоер хүбүүд багшые харлагүй

— Хүниие юундэ нэрэ гаргабаш? — гээд нэгэниинь нүгөөдэдөө дүтэлбэ.

— Юун болоодхёо юм? — гэжэ нүгөөдэнь зүрихэшүү.

— Хүбүүхэдни, ягаабта? Инмэ томонууд болошоһон аад, заахануудүхибүүдэй зан гаргаба гүт? Нэрэ гаргалсажа болохогүй гэжэ нёдондо һайса хөөрэлдөө, ойлголсоо бэшэ һаалди. Бэе бэеэ хүндэлхэ тухай хөөрэлдөө һэмнайбди. Болиит даа хүбүүд. эшхэбтэр лэ. Класстаа-орогты. Ямар хэшээл бэ?

— Математика.

— Аа. Орогты даа. Би юһэдэхи класста хэшээлтэй һэм, — гээд багшань тон хүнгэхэнөөр аад, газар хороосотойгоор гэшхэлэн саашалба. «Багшадаа баригдабашье, өөһэдтэнь нэгэ дахин лэ хэлээ хадаа класстаа дуулгажа, зар тунхаг болгохогүй гэжэ сохом этигэжэ байһан хүбүүд эблэржэ, хонхын ханхинахалаар, класстаа ороо һэн.

...ИВАН Сергеевич Тургеневэй «Муму» гэжэ рассказ класстаа уншахадаа, хэлэгүй Герасимай образые уран зохёолшын ямараар зураглаһан тухай шабинартаяа багша удаан хөөрэлдэбэ. **Уран үгын хүсэн иимэ ехэ, уншажа байһан юумэеэ нюдэндөө харахаш** гэжэ үхибүүд түбшолол хээ.

— Үхибүүд. Герасим ямар гоёор ажаллана гээшэб? Үбһэ гараар сабшахые хаража үзөө һэн гүт? — гэжэ багша асуудал табиба. Һурагшадай зариманиинь хараһан (хүдөөдэ түрэһэн гү, али тэндэ түрэлхидтөө айлшалдагуудынь ааб даа), нүгөөдүүлынь киногоор тухайлха байба.

— Герасим гоёор ажаллана бшуу даа. Ажалда бэрхэ хүнэй бэешье зободоггүй ха юм, — гэжэ багша хэлээд, хүниие хүнэй мүлжэдэг үедэ түрэйэн Герасимые хайрлаха мэдэрэл үхибүүдэй сэдьхэлдэ бии болгоо бэлэй. Тиихэдэ **ажал гээшэ хүнэй ажабайдалда агаар шэнги хэрэгтэй юумэн** гэжэ ойлгуулба. Герасиман образ тухай өөрынгөө һанамжа гэртээ бэшээд ерэхэ гэһэн даабари үгтэбэ.

• • •

ҮХИБҮҮД тээ горитойхон болоходоо, юумэн бүхэниие шүүмжэлэнгеэр шэртэжэ эхилдэг. Дээшээ хараха хүнүүдые, тэрэ тоодо багшанараа баһал шүүмжэлжэ, хэлэһэн зааһан юумыень «нарин шүүрээр шүүрдэжэ» үзэдэг юм.

Харин Валентина Тимофеевнагай шабинар багшадаа этигэһэн зандаа ябадаг Жэшээнь, 1975 ондо арбадахиие дүүргэжэ гараһан, шабинарынь багшаяа ходо эрьежэ ерэдэг, алибаа асуудалаар зүбшэлдэжэ, бэшэг бэшэжэ байдаг.

Мүнөөхиншье классайнь шабинар багшаяа хүндэлжэ: «Манай Валентина Тимофеевна хэлээ» гэжэ омогорходог Тэдээндэ **өөрынь** багшаһаа дээрэ хүн дэлхэй дээрэ үгы шэнги һанагдадаг хэбэртэй агша.

Теэд үхибүүдэй тиигэжэ һанахань буруу бэшэ. Эдиршүүлые хүмүүжүүлэн, үнэн сэхээр ябажа, ажалша бэрхэ хүнүүд болохо замдаа гаргаха хэрэгтэ наһанайнгаа 25 жэлые зорюулаа. Хэды хүбүүд, басагадые арбадахиие дүүргүүлээб! Олониинь бүлэтэй болонхой. Зариманиинь үри бэе өөртэнь ерээд һуража ябана.

— Саган оһохонь түргэн гээшэ. Наһатай болохо бүреэ хүн гээшэ ажалдаа шунадаг, юуб даа хэжэ үрдинэгүй аа гүб гэжэ һанадаг байна даа. — гэжэ В. Т. Козлова хөөрэнэ.

Энэ багша габьяата нэрэ солодошье хүртэһэн бэшэ. Зүгөөр нэрэ солын түлөө тэрэ ябадаггүй Оролдоһон оролдосымни хахадыньшье шабинарай сэдьхэлдэ тупажа, тэдэмни һайн хүнүүд болоһой гэжэ бодожо ябадаг хүн. Ондоо шан тэрээндэ хэрэггүй.

Ц. ДОНДОГОИ.

НЮТАГАЙ ЭРЭЛХЭГ ХҮБҮҮД

...1942 оной ноябрь һарын хүйтэн һүнинүүдэй нэгэн бэлэй. Ехэ буугай һомоной тэһэрээн соогуур морин сэрэгэй гвардейцүүд Вазур мүрэниие дайсадтай тулалдан гаталаа һэн. Саада эрьедэ байһан дайсанай бүһэлэлгые ...мэ сохиһон морин сэрэгшэд тэдэнэй ара таладань гарахадаа, ёһотой эрэлхэг зоригтой бэйһанаа харуулжа шадаһан юм. Тэдэнэр дайсанай ара талада дүшэн хоногой туршада тулалдахадаа, түмэр замай шухала линии гэмтээгээ, Гитлерэй арбан хоёр мянган солдат ба офицернүүдые, 30 пулемет, 10 ехэ буу, 2 миномётно батарей, 9 танк, 12 автомашина үгы хэһэн, олон буу зэбсэг ба 150 пулемёт буляан абаа. Шанга тулалдаануудта манай нютагай хүбүүн, взводой командир, гвардиин лейтенант Н. Д. Митуданов дайсанай миномётно батарей сэхэ буудалгаар бута сохин ороходоо, 11 гитлеровцые плендэ абаһан юм. Тэрэнэйгээ түлөө гвардиин лейтенант Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаа бэлэй. Энэ тулалдаанда хабаадалсаһан нютагаймнай үшөө нэгэ хүбүүн В. Тютрин 20-дохи дивизиин командир П. Т. Курсановай шухала даабари дүүргэхэдээ, дайсанай нэгэ сэрэгшые дивизиингээ штабта асараа һэн. Тэрэнэйнгээ һүүлдэ 23-дахи танкова бригадагай харилсаа холбоо байгуулхаар эльгээгдэхэдээ, дайсанай хоёр солдадые үгы хээд, буу зэбсэг, моридыень абажа ерээ бэлэй. Эрэлхэг зоригтой сэрэгшэ В. Тютрин дивизиин командирай ординарец ябаһан, шэн зоригтой байһанаа оло дахин харуулаа бэлэй.

1943 оной сентябрь һарада Брянска областиин Хотожки гэжэ һуурин шадарай шанга тулалдаанда дайсанай 28 бомбардировщигай агаарһаа добтолхо үедэ дивизиин наблюдательна пункт шадар хүндөөр шархатабашье, харуулайнгаа дайшалхы пост орхибогүй.

Сэрэгшын нангин уялга дүүргэһэнэйнгээ түлөө дивизиин командирай захиралтаар Улаан Одоной орденоор шагнагдаа һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын

Агууехэ дайнай үедэ морин сэрэгтэ ябаһан буряад хүбүүд И. Е. Иванов, Б. Д. Дашиев, У. Дондуков, В. Алексеев, Н. Цынгуев болон бусад олон орден, медальнуудта хүртэһэн байна

С. ХАНДАЖАПОВ

дайнай ветеран.

...АЛУУ УНШАГШАДТА АНХАРАЛ ХАНДУУЛАЯ

...эй аймагай библио...эй хүдэлмэриин ...шухала шиидхэгдэхэ ...асуудайнь нэгэн гэхэ... үетэниие номоор ...болоно. Тус аймагай ... 15 процент 20 ...өөгүй залуушуул ... Библиотекэнүүдэй ...дай хахадынь ша... үетэн болоно.

... Дээдэ-Мангир...га-Куналейн, Охин... Буйска болон бусад ...кэнүүдтэ үхибүүдые ...хангаха хэрэг һай...бяатай. Залуу үетэн...лагдаһан номой һаа ...аркс, Энгельс, Лени...олнууд тэдэнэй ажа... болон ажал ябуулга ...ан номууд. ураа ... номууд жэрылдэн ...даг. Һүүлэй үедэ ...ол шинии герои... «Шинии үетэн», ...олой эдэбхитэнэй ...кэ» гэхэ мэтэ но...серинүүдые библио...захидаг болоо. Энэ ...агай библиотекэнүүд 10 мянга гаран хэһэг ном абаба

Залуу үетэниие номой хүсөөр хүмүүжүүлхэ хэрэг Бэшүүрэй аймагта муу бэшээр табигданхай. Энэ хэрэгтэ аймагай комсомолой хүтэлбэрилэгшэд туһалдаг юм.

Мүнөө үедэ аймагай библиотекарьнууд КПСС-эй XXV съездын материалнууд болон шиидхэбэринүүдтэй өөһэдынгөө уншагшадые танилсуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ талаар номой выставкэнүүд эмхидхэгдэдэг, хөөрэлдөөнүүд, тематическа үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг юм. Энээнһээ гадна аймагай библиотекэнүүд ажахынуудай хоорондохи социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана Жэшээнь, Бага-Куналейн, Узко-Лугай хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ тус ажахынуудай хүдэлмэришэдэй абаһан уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай мэдээн саг үргэлжэ олоной анхаралда табигдадаг.

Һургуулиин үхибүүдэй ерээдүй мэргэжэлээ шэлэхэ хэрэгтэ библиотекарьнууд туһална. Ара-Хэрээһын, Узко-Лугай, Буйска, Охин Булагай, Топкаган хүдөөгэй библиотекэнүүд залуу уншагшадтаа һонирхолтой үдэшэнүүдые үнгэргөө. Эндэ элдэб мэргэжэлтэй хүнүүд өөһэдынгөө ажал тухай залуушуулда хөөрэжэ үгөө.

Аймагай библиотекэнүүдэй үшөө нэгэ һайн талань гэхэдэ, комсомолой политическэ һуралсалай пропагандистнарта ехэ анхарал хандуулагдана. Библиотекарьнууд пропагандистнарта хэрэгтэй материалаа шэлэн олоходонь туһалдаг, шэнэ орoһон лэнэ номууд тухай мэдээсэл саг соонь үгэдэг.

Залуу үетэниие совет арадай революционно, дайшалхы ёһо заншал дээрэ хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри аймагай библиотекэнүүд муу бэшээр ябуулна. Совет ороной манай агууехэ һайндэрнүүдэй үедэ библиотекарьнууд энэ хүдэлмэринээ улам эршэдүүлдэг. Илангаяа сэрэгэй албанда мордохоёо байһан хүбүүдтэй совет арадай революционно болон дайшалхы ёһо заншал тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг юм. Аймаг доторо партиин болон комсомолой эмхинүүд, соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд, библиотекарьнууд Совет Армида мордохоёо байһан хүбүүдые шэнэ ёһо заншалаар үдэшэдэг болоонхой. «Залуушуулда сэрэгэй мэргэжэл тухай», «Геройнууд ба тэдэнэй баатаршалганууд», «Солдадуудаар түрэдэггүй» гэхэ мэтэ темэнүүдтэ зорюулагдаһан һонирхолтой үдэшэнүүд болодог юм.

Аймагай библиотекэнүүд өөрынгөө хүдэлмэридэ комсомолой эмхинүүдые, залуушуулые олоор хабаадуулдаг.

Гэбэшье, Бэшүүрэй аймагай библиотекэнүүдэй ажал хүдэлмэридэ дутуу дундануүд бии. Зарим библиотекэнүүд хүдэлмэриеэ ямаршье ёһо журамгүйгөөр ябуулна. Энэ хадаа библиотекэнүүдэй залуушуултай сүг хүдэлхэ түсэбгүйень гэршэлнэ. Залуушуулай уншалгые гуримшуулха хэрэг һанаһанда хүрэнэгүй. Тэдэнэй уншаһан номойнь ехэнхинь шахуу уран зохёолой номууд болоно, харин научно, техническэ, хүдөө ажахын ба бусад һалбаринуудаар хэблэгдэһэн номуудаар залуушуул һонирхоногүй шахуу. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, библиотекарьнууд тус һалбаринуудаар ойлгуулламжын хүдэлмэри бирагт хэнэгүй гээшэ ааб даа. Ажабайдалай үргэн харгыда гаража ябаһан залуу хүндэ хэрэгтэй номыень шэлэн ололсохо гээшэ аргагүй шухала. Ямар үзэл бодолтой, хэды шэнээн юумэ мэдэхэ хүн болоноб гэжэ библиотекарьнууд залуу үетэндэ ходо һанаагаа табижа байха ёһотой.

Т. ПЕРЕВАЛОВА,

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын научно методическа түбэй хүдэлмэрилэгшэ.

АЖАЛШАДАЙ дэбтэрүүдһээ

25 ЖЭЛДЭ НАЙМААЛАГШАНААР

Гэлэгма Пурбуевна Дынжинова үглөө бүри газетэ, журналнуудые тоолоод абаад витринэ дээрээ аятай гоёор, тааруу зохидоор табижа, ажалайнгаа үдэр эхилдэг Энэ нүхэр Октябрьска районой 43-дахи кварталда киоскын наймаалагшаар хүдэлдэг тула витринээ худалдан абагшадай анхарал татамаар байлгахые оролдодог гээшэ. Шэнэ газетэ, журналнуудые витринэ дээрээ һайнаар, хүнэй обёормоор һазарта табяагүй һаань, худалдан абагшад аладшье гаража магадгүй. Үдэрэй туршада киоскһоо олохон хүн элдэб янзын газетэ, журналнуудые, элдэб хэрэгсэлнүүдые абана. Худалдан абагша бүхэнэй эрилтэ гүйсэд хангахын тула нүхэр Дынжинова оролдожо, союзпечатиин баазада саг үргэлжэ шэнэ шэнэ захил хэжэ байдаг.

Гэлэгма Пурбуевна киоскын наймаалагшаар 25 жэлэй туршада хүдэлжэ, нилээд ехэ дүршэлтэй болонхой. Эрхим һайн ажалайнгаа түлөө тэрэ хэдэн дахин баяр баясхаланда, мүнгэн шанда хүртэһэн юм. Нүхэр Дынжинова коммунис ажалай ударник. Тэрэ хэблэл худалдаха һара бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэжэ байдаг.

Н. ХАЗАГАЕВ.

Улаан-Үдэ.

ЭДИРШҮҮЛ НИИТЫН ЖУРАМ САХИЛСАНА

Хориин дунда һургуулида «Фемида» гэжэ нэрэтэй эдир дружинингуудай клуб эмхидхэгдэбэ. Тэндэ совет байгуулагдажа, 10-дахи классай һурагша Татьяна Васильев түрүүлэгшээр һунгагдаба. «Фемида» клубай гэшүүдэй урда милициин хүүгэдэй таһагай инспектор С. В. Ертагаев, болон аймагай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ Е. Б. Цырендоржиев, арадай судья У. Я. Албаров гэгшэд үгэ хэлээ.

Һурагшад журам эбдэдэг нүхэдөө шангаар шүүмжэлээ. Удаань эдир дружинингуудай урда Ф. Э. Дзержинскиин ажабайдал ба ажал ябуулга тухай һонирхолтой хөөрэлдөө арадай судья У. Я. Албаров үнгэргэбэ.

«Фемида» клубай гэшүүдэй хүсөөр ниитын журам сахиха постнууд эмхидхэгдэнхэй. Тус клубай совет бюллетень ханын газетэ һаяын үдэрнүүдтэ гаргаба.

Эдир дружинингуудай клубай гэшүүд хуулиин журам сахихаһаа гадна, гэмтэ ябадалһаа үхибүүдые һэргылхэ хүдэлмэри ябуулха болоно.

Б. ЛАЙДАПОВ

СТУДЕНТНҮҮДЭЙ ОТРЯДУУДАЙ АРБАН ЖЭЛ

Республикымнай студентнэрэй барилгын отрядуудай бии болоһоор арбан жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо Буряад оронойомнай студентнэр хэдэн зуугаад барилгануудта хабаадажа, хамта дээрээ 30 миллион түхэригэй ажал хэһэн байна. Буряадай студентнэрэй барилгын отрядуудай бии болоһоор тэбхэр арбан жэлэйнь ойдо зорюулагдажа, Ленинэй ордентэ оперо болон баледэй театр соо баяр ёһололой суглаан болобо. Энэ суглаанда КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, республикымнай дээдэ ба дунда һургуулинуудай барилгын отрядуудай эдэбхитэй гэшүүд хабаадалсаба. Түс суглаае комсомолой Буряадай обкомой 1-дэхи секретарь **В. Д. Раднаев** нээбэ. Буряадай областной студентнэрэй барилгын отрядай командир **В. Кукшинов** дэлгэрэнгы элидхэл соогоо студентнэрэй отрядуудай мүнөөдэрэй байдал, саашанхи хараа зорилгонууд, шиидхэхэ асуудалнууд дээрэ тогтожо хэлэбэ. Студентнэрэй барилгын отрядай командирнууд өөһэдынгөө отрядай хэһэн ажал тухай хөөрэжэ үгэбэд. Суглаанай түгэсхэлдэ партиин Буряадай обкомой секретарь **К. М. Продайвода** үгэ хэлэбэ. Эрхим һайн ажалаараа шалгарһан студентнэрэй барилгын отрядуул болон гэшүүд КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Манай корр.

МАЛШАДТА — ШҮЛЭГ, ДУУНУУД

Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ аймагай уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад Ленинэй нэрэмжэтэ, Улаан-Аха колхозуудай малшад, механизаторнууд, алба хаагшадта наада харуулба. Нютагай артистнарай наадые малшад халуунаар угтан абаа.

Ураалай консерваториин студентка Галина Гергенова поэт Мэлс Самбуевай үгэ дээрэ композитор Чингиз Павловай «Инагай захяа» гэһэн дуу ханхинуулхадань, шагнагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Тиихэдэ Г. Гергенова мэдээжэ дуушан Василий Бильтагуровтай монгол поэт Бадраагай үгэ дээрэ композитор Батсүхын бэшэһэн «Гайхамаар» гэжэ дууе гоёор гүйсэдхөө.

Аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэ Ольга Жамбалова уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Мүнөө Ольга Жамбалова Буряадай эрхим, мэдээжэ поэт Гунга Чимитовэй үгэ дээрэ композитор Анатолий Андреевэй зохёоһон «Эгэшэ аха хоёрни» гэжэ дууе уран гоёор, сэдьхэл зүрхэ уярмаар дуулажа, сугларагшадай зүгһөө маг таалда хүртэхөөрөө хүртэбэ.

Нютагай дуушан, республикын уран һайханай бүлгэмэйхидэй харалгада хабаадалсажа, лауреадай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Цырен-Жап Цыденов буряад арадай «Сэлгеэхэн Мозоймнай», «Трактористын дуун» гэһэн дуунуудые дууллаба. Цырен-Жабай сценэ дээрэ гарахада, малшад ехэ хүхюун баяртайгаар угтадаг байна.

Хатаршад Клавдия Жалсараева, Татьяна Сыренова гэгшэд һайнаар наадаба.

Орлигой дунда һургуулиин багша Наталья Федорова манай нютагай поэт Баир Дугаровай «Аха Эрхүү хоёр» гэжэ шүлэг уран гоёор уншаа. Гадна, аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ Ольга Балданова Буряадай комсомолой шангай лауреат, поэт Лопсон Тапхаевай «Зүүн Саян» гэжэ шүлэг уншаа.

Игэжэ нютагай артистнар наада амжалтатайгаар малшадта харуулба.

Ц. ГАЛСАНОВ.

ШАНДАГАНУУД АСАРАГДАБА

Мухар-Шэбэрэй аймагай Алташа нютагай заповеднигтэ Ростов-на-Дону шадарһаа самолёдоор асарагдаһан 178 шандаган табигдаба. Оитой, талатай Европо түбидэ үдэдэг шандаганууд түрүүшынхиеэ манай республикада асарагдаба. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада тэдэниие нютагжуулха талаар туршалтын ехэ хүдэлмэри эмхидхэгдэһэн байна. Шандаган Красноярска хизаарта, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудта ехэ һайнаар тааража, үдэжэ эхилһэн байгаа.

Манай республикада эдэ шандагадай үдэхэдэ байгаали болон ургамал яһала таарамжатай байха. Тиин Байгал шадарай амитадые олошоруулха, тэдэниие харгалзалхаар парти, правительствын баталан абаһан тогтоолой нэгэ хэмжээ ябуулгань энэ болоно.

Шэнээр «нүүжэ» ерэһэн шандагадые тушаан абахын зорилгоор Алташын егернүүд, охотоведүүд үнинһөө бэлдэһэн байгаа. Жэшээнь, эдэнэр зарим участогууд дээрэ эдидэг хоолыень бэлдэһэн байна. Мухар-Шэбэрэй аймагай ахалагша охотовед Г. М Куренков 30—40-дөөр хаалта соо һуулгагдаһан шандагануудые абамсаараа, үүдэнүүдыень нээжэ, ой тайга руу табиба. Агнууриин ажахын хүдэлмэрилэгшэд хойто үдэрынь санаар ойдо гаража, мүрнүүдыень саһан дээрэ шэнжэжэ, эдэнэрэйнгээ хаагуур тараһан тухай багсаамжалжа абаба. Ерэхэ жэлэй февраль, март һаранuудта үшөө эды шэнээн шандаган манай республика руу самолёдоор асарагдахаар хүлеэгдэнэ.

Манай корр.

ТОБШОХОНООР

△ ФИГУРНА ҺОЛЖОРОЛГО. «Нувель де Моску» гэһэн шанда хүртэхын түлөө фигурна һолжоролгоор Москвада эхилһэн мүрысөөндэ дэлхэйн экс-чемпионууд Ирина Моисеева болон Андрей Миненков гэгшэдтэй тэнсэжэ һолжорхо спортсменүүд үгы байба. Мэргэжэлтэдэй һанамжалһанай ёһоор, эдэнэр эхилээд байһан хаһаяа урдынхидаал адли бэлэдхэл һайнтайгаар, гоё һайханаар хатар танцаяа наадажа шадаа бшуу.

Моисеева Миненков хоёр дүн хамта 115,22 балл абажа, түрүү һуури эзэлбэ. Москвагай нүгөөдэ хоёр — Наталья Линичук — Геннадий Карпоносов, Марина Зуева — Андрей Витман гэгшэд 113,92—108,48 баллтайгаар хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда нэжээдээр һолжорогшодой дундаһаа Москвагай Елена Водорезова 142,20 балл абахадаа эрхимлэбэ.

△ ШТАНГА. Свердловск хотодо СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө хүндэшэт шэгнүүртэй спортсменүүдэй дунда үнгэрэгдэһэн мүрысөөндэ эдиршүүл сооһоо дэлхэйн чемпион болоһон Адам Сайдулаев эрхимлэбэ. Хори наһатай болоһон тэрэ дүн хамта 390 килограмм үргэһэн байба. Удаадахи хоёр һуурине Киевэй Сергей Полторацкий, дэлхэйн экс чемпион Геннадий Иванченко (382,5—372,5 килограмм) гэгшэд эзэлээ. Энэ шэгнүүртэ мүрысэһэн Олимпиин наадaнай чемпион Давид Ригерт гэгшэ штанга гэнтэ үргэхэ, түлхихэдөө бирабагүй. Тэрэ зургаа дахин штангда дүтэлһэн байгаа.

Хүнгэншэг шэгнүүртэн соoһоо Москвагай 33 наһатай Геннадий Петров эрхим амжалта түйлаба. Тэрэ дүн хамта 237,5 (100+137,5) килограмм үргөө. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Львовой Адам Гнатов, Москвагай Валентин Полонский гэгшэд эзэлһэн байна.

△ ШАТАР. СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэжэ байгаа наадaнай арбадахи уулзалга болобо. Арбадахи уулзалгын удаа Балашов Петросян гэгшэд 6,5 очкотой түрүүлжэ ябана. Дэлхэйн чемпион Анатолий Карпов — 6, Геллер, Гулько, Дорфман, Полугаевский, Рашковский, Романишин, Таль гэгшэд — 5,5 Захаров табан очкотой болонхой.

△ ТБИЛИСИ хотодо эхэнэрнүүдэй дунда шатараар үнгэргэгдэжэ байгаа зононууд хоорондын наадaнай юһэдэхи уулзалгада Москвагай Елена Фаталибекова Румыниин Гертруда Баумштарк гэгшые шүүхэдөө, түрүүлжэ ябаһан Венгриин Мария Иванку гэгшые очкогоороо хүсэбэ.

Москвагай нүгөөдэ шатаршан Татьяна Затуловская, ГДР-эй Бригитта Гофманиие, Львовой Марта Литинская США-гай Диана Северейд гэгшые шүүһэн.

(ТАСС).

КИЕВ. Москвагай Внуково аэропортдо хоёр жэлһээ үлүү саг соо үнэн сэхээр эзэнээ хүлеэһэн нохой мүнөө шэнэ эзэтэй болонхой. Киевэй М. Горькиин нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент, биологиин эрдэмэй кандидат Вера Арсентьевна Котеляревская овчаркын эзэн болобо. Мүнөө Пальма гэжэ нэрлэгдэһэн энэ нохой хэдэн гүлгэтэй болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пальма гүлгэдтээ.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ · Спорт · СПОРТ

НҮХЭР ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Эрхүүгэй, Улаан-Үдэ хотонуудай авиационно заводуудай хүдэлмэришэдэй дунда ород даамаар нүхэр ёһоной уулзалга һаяхан республикымнай ниислэл хотодо үнгэргэгдэбэ.

Команда бүхэн 8 хүнһөө бүридүүлэгдэһэн байгаа. Түрүүшын үдэр Улаан-Үдын авиационно заводой даамшад 6.5:1.5 тоотойгоор шүүбэ. Хоёрдохи үдэр мүн лэ манайхид эдэбхитэй һайнаар наадажа, 5.5:2,5 тоотойгоор булиһан байха юм. Дүн гаргахада, даамшаднай 12:4 тоотойгоор илаба.

Эрхүүгэй авиационно заводой суглуулагдамал командын бүридэлдэ спортын мастерта гурбан кандидат ороһон байна. Мастерта нэгэл кандидат Сергей Терновский манай командые түлөөлбэ.

Түрүүшын үдэр С. Терновский мастерта кандидат Феликс Завелинскитэй уулзахадаа тэнсэбэшье, хойто үдэрынь бодомжотой һайнаар наадажа, шүүһэн байна. Улаан-Үдын авиационно заводой слесарь нэгэдэхи разрядтай Юрий Абатуров спортын мастерта кандидат Николай Марковичтай хоёр удаа уулзахадаа, 1,5 очко абаба.

Хүдэлмэришэд Виктор Игумнов, Валерий Фарвазитов гэгшэд тус тустаа хоёр очко абажа, командынгаа амжалтада ехэ хубитаяа оруулба. Токарь Николай Кулаков, Эрхүүгэй авиационно заводой түлөөлэгшэ спортын мастерта кандидат А. Степановтай наадахадаа, мүн лэ 1,5 очко абаһан байна.

* * *

Хүршэ хоёр хотын авиационно заводуудай хүдэлмэришэд урда тээнь шатарай хюлгын саана уулзааһэн. Эндэ манай шатаршад 6,5:13,5 очкотойгоор шүүгдэшөө.

Инженер Василий Гонзалевский нэгэдэхи разрядтай Вячеслав Ходькотой хоёр дахин наадахадаа, тэнсэһэн байна. Манай залуу шатаршан Павел Кликунов Эрхүүгэй шатаршан Владимир Тепловые 1,5:0.5 тоотойгоор шүүбэ.

— Хоёр заводой спортсменүүдэй нүхэр ёһоной иимэ уулзалганууд улам хүгжөөгдэжэ байна.

Б. М. ЖИГЖИТОВ.

УЛААН-БААТАР

Барилгашад олошорно

ТАСС

Һүүлэй арбан жэл соо Монгол ороной барилгашадай тоо дүй дүршэл ехэтэй, мэргэжэл шадабаритай 16 мянган хүнөөр нэмэһэн байна. Оронойнгоо, мүн гадаадын техническэ училищинуудта һуража, эдэнэр барилгашадай мэргэжэл шудалаһан байна.

Советскэ Союзай туһаламжаар жараад онуудай тэн багта орон дотор техническэ мэргэжэлэй түрүүшын училищинуудай нээгдэхэдэнь, Монгол орондо барилгашадай мэргэжэлтэдые үргэнөөр бэлдэжэ захалаа һэн. Энэнь МНР-тэ капитальна барилгын хурдан түргэн хүгжэлтэһөө дулдыдаһан байха юм.

ЛОНДОН

Хэлсээндэ гар табигдаба

ТАСС

Гадаадын худалдаа наймаанай «Машиноимпорт» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлэй, Англиин «Коверроу» нэгэдэлэй түлөөлэгшэд совет-англиин худалдаа наймаанай түүхын эгээл ехэ хэлсээндэ гар табиба. 1977 он һоо хойшо Баруун Сибирьтэ баригдажа байһан газай хоолой соргонуудта шухала хэрэгтэй бүлүүрэй 42 агрегат Советскэ Союзда эльгээгдэхэ гэжэ энэ хэлсээгээр хараалагдана. Эдэнэй туд бүхэнинь Тюмень ба Челябинск хотонуудай хоорондо баригдажа байһан газай хоолой соргын участогта тодхогдон табигдаха юм. Энэ хэлсээнэй үкдэһөөр агрегадуудые оньһон техникээр, запас частьнуудаар хангаха байна.

«Энээнэй хоёр ороной хоорондохи экономическа, худалдаа наймаанай холбоо барисаае хүгжөөлгэдэ шухала шата болохо байһаниинь арсалтагүй»,— гэжэ «Коверроу» нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Н. Ногл ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.

ВАШИНГТОН

ХОЁР ОРОНОЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

Хүдөө ажахын асуудалнуудаар харилсаа холбоо тогтоодог совет-американ хамтын комиссиин дүрбэдэхи сесси эндэ болобо. 1973 оной июниин 19-һөө хойшо хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар харилсаа холбоо тогтоохо тухай СССР-эй ба США-гай хоорондохи хэлсээнэй энэ жэлдэ ямараар дүүргэгдэжэ байһанай дүнгүүдые хаража үзэбэ. 1977 ондо харилсаа холбоо тогтоолгын түсэбүүдые комисси һайшаагаад, үгэеэ ойлголсоһон хоёр талын габиһан хэдэн тодорхой программануудые баталаа.

Хүдөө ажахын асуудалнуудаар хоёр ороной харилсаае хүгжөөлгэдэ нүлөө үзүүлхээр эрид шиидэнги байһанаа сессидэ хабаадагшад мэдүүлбэ.

Худалдаа наймаан тухай шэнэ хуулиие конгресс ерэхэ жэлдэ баталан абаха юм гэжэ Америкын делегациин толгойлогшо, хүдөө ажахын министрэй орлогшо Р. Белл протоколдо гар табилгын үедэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Энээнэй үндэһөөр Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулганууд хэгдэхэгүй юм гэжэ тэмдэглээ. Совет эд бараан бусад оронуудай эд бараандал адли эрхэтэйгээр американ дэлгүүр дээрэ наймаалагдадаг болохо байна.

Американ-совет худалдаа наймаанай-экономическа Соведэй дүрбэдэхи заседаниин Москвада үнгэргэгдэһэнтэй дашарамдуулан, Кремль соо болоһон обедэй үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые американ тала һайн мэдэнэ гэжэ Совет делегациин толгойлогшо, СССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо Б. А. Рунов ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ.

Хилын саанаһаа

· телефон · телеграф · радио

ТРИПОЛИ

Бата бэхи үндэһэ һуури

ТАСС

СРК-гай Түрүүлэгшэ полковник Муамар Каддафиин хани ёһоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошоод бусаһанай дүнгүүдые ЛАР-ай Революционно командованиин Совет һайшаагаа.

СРК-гай Түрүүлэгшын хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ошоод бусаһанай дүнгүүдые, совет-ливиин хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые ЛАР-ай СРК-гай тусхай заседани дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байна. Энэ хадаа «араб-совет харилсаанай түүхэдэхи гайхамшагта үйлэ хэрэг» болоно.

ЛАР-ай ба СССР-эй хоорондохи, бүхы Араб оронуудай болон Советскэ Союзай хоорондохи стратегическэ харилсаа холбоос саашадань амжалтатайгаар хүгжөөхэ бата үндэһэ һуури тогтоолгодо эдэ хөөрэлдөөнүүд ехэ нүлөө үзүүлнэ.

НЬЮ ЙОРК

НАМИБИ ЭРХЭ СҮЛӨӨТЭЙ БОЛОХО ЁҺОТОЙ

ТАСС

Бэеэ дааһан байдалтай болохо талаар Намибиин арадай хэлбэришэгүй эрхэнүүдые ООН-ой Генеральна Ассамблейн дүрбэдэхи комитет дэмжэбэ. ЮАР-ай хархис захиргаанай газар дайдыень хуули бусаар булимтараж эзэмдэһые Намибиин арадай эрид буруушаажа байһые комитет абаһан тогтоолнуудайнгаа нэгэн соо баталба. 108 гүрэн, тэрэ тоодо СССР, УССР, БССР ба бусад социалис оронууд энэ тогтоолой түлөө дуугаа үгөө. Баруунай зургаан гүрэнэй, тэрэ тоодо США-гай, Англиин, ФРГ-гэй, Францин делегацинууд буруушааһан байгаа.

Намибиие колониальна дарлалта мүлжэлгэдөө абаха гэһэн ЮАР-ай хархис захиргаанай харата муухай ябуулгануудые, мүн Африкын бэеэ дааһан байдалтай оронуудта аүрюу харша эзэрхэг түримхэн үйлэ хэрэгүүдые комитет эрид буруушааба. ООН-ой шиидхэбэринүүдые тоошоонгүй, ЮАР-тай дипломатическа, экономическа ба бусад харилсаагаа үргэдхэжэ байһан баруунай оронуудай, нэн түрүүн США-гай политикые энэ тогтоол соо эрид буруушаагдана.

ЛИССАБОН

Португали: муниципальна һунгалтын дүнгүүд

ТАСС

Ороной гүрэнэй засагай зургаануудые бүридүүлгэ Португалида муниципальна һунгалтаар дүүрэбэ.

Һунгалтын дүнгүүд эсэслэн согсологдоогүй байһаар. Гэбэшье орон доторхи демократическа ёһо гуримуудые бэхижүүлхын түлөө, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар ороноо хүгжөөхын түлөө португалиин хидай дуугаа үгэһые даб дээрэхи дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Байгша оной апрель һарада үнгэргэгдэһэн парламентын һунгалтын үедэ абаһан хараа шэглэлээ социалис парти баримталжа, һунгагшадай 32 процентээр дэмжэгдэн, нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна.

Португалиин Компартиин ородог арадай нэгэдэлэй түлөө һунгуулиин фронт (ИФЕН) ехэ амжалта туйлаа. Тэрэнэй кандидадууд һунгагшадай 20 гаран процентээр дэмжэгдэбэ.

БЕЙРУТ

ГУРИМШУУЛГЫН ЗАМААР

ТАСС

Ливандахи байдал номгоржо байна. Худалдаа наймаан үргэдэнэ. Һэргээлгын үргэн ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Ливанда эб найрамдал болон аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар республикын президент И. Саркисай ба шэнэ правительствын абаһан эдэбхитэй хэмжээнүүдые ороной олониитэ һайшаана.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ хархис христиан хүсэнүүдэй лагериин эб ээ таһаржа байнхай. Ушарынь юуб гэхэдэ, Салим Хосой правительствада ондо ондоогоор хандаһанһаа энэ болоно. КАТАИБ гэдэг парти орон доторхи байдалые гуримшуулхадань, министрнүүдэй шэнэ кабинедтэ нүлөө үзүүлхээр бэлэн байна. Хархис национал-либералнууд Хосой правительствын бэеэ барниги байлгада дурагүйдэнэ. Энээнһээ уламжалан, К. Шамунай толгойлдог национал-либералнуудай түлөөлэгшэд хархис христиан хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин бүридэлһөө гарахые шиидэв.

Бейрудэй Ашрафия гэдэг христианска районда К. Шамунай һүужа ябаһан автомашиные фалангистнуудай буудаһанһаань хойшо хархис хүсэнүүд хоорондоо бүри хёмороотой болоһон байна

ЭРХИМЛЭГШЭД ТОДОРБО

«Спартак» бүлгэмэй хурдан санашад һуралсал-һорилгынгоо баазада ошожо, өөр хоорондоо түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэрэгшэ амаралтын үдэр мүрысэбэ. Мүрысөөн Кабанскын аймагай Селенгинск тосхон шадар, хододоо саһаар элбэг байдаг үзэсхэлэн гоё газарта үнгэргэгдөө. Тиин эхэнэрнүүд 5, эрэшүүл 10 километрэй зайда урилдаба.

Бусадһаа түрүүлэн эхэнэрнүүд. хамтадаа 54 хүн урилдаанда табигдаһан байгаа. Жээрбын ёһоор нэгэдэхи номер абаһан механизаци болон тоо бүридхэлэй техникумэй һурагша Татьяна Сафронова түрүүлэн урилдаанда гарашаба. «Спартак» бүлгэмэй эрхим санашан гэгдэһэн Татьяна зайгаа 23 минута 13 секунда соо гаталһан байба. Тэрэнэй хойноһоо урилдаанда гараһан бусад санашад эрхимлэгшынгээ сагые тухайлад гэжэ урилдахадаа, тэрэнииень һайжаруулхын хойноһоо оролдобо. Тэдэнэй нэгэн — оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй хүдэлмэришэн Надежда Бабина эрхимлэгшын сагые хэдэхэн минутаар һайжаруулжа шадаа гэхэ гү, али зайгаа 21 минута 59 секунда соо гаталһан байба. Удаадахи ээлжээндэ ерэһэн Нина Котова зайгаа 23 минута 39 секунда соо гаталжа, гурбадахи һуури эзэлбэ.

Эрэшүүлэй дунда арбан километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда 52 спортсмен хабаадалсаа. Эндэ өөрыгөө туршажа урилдаһан Виктор Бурутин зайгаа 36 минута 56 секунда соо гаталжа, эрхим саг харуулба. «Спартагай» түлөөлэгшэд тэрэнэй сагые һайжаруулжа шадабагүй. Селенгинск тосхоной больницын хирург Владимир Зайцев зайгаа 37 минута 41 секунда соо гаталхадаа, хоёрдохи һуури эзэлбэ. Геологиин управлениин түлөөлэгшэ Сергей Ушаков «Спартагай» спортсменүүдэй дундаһаа хоёрдохи һууриuда гараа. Тэрэ зайгаа 38 минута 12 секунда соо гаталһан байба. Селенгинскын индустриальна техникумэй багша Юрий Климов (38 м. 36 секундын) гурбадахи һуури эзэлбэ.

Санын түрүүшын зүргэ дээрэ бэеэ туршажа, эрхимлэһэн спортсменүүдһээ «Спартак» бүлгэмэй суглуулагдамал команда бүридхэгдэбэ. Эдэнэр лэ ерэхэ суббото, амаралтын үдэр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ санын урилдаанда хабаадалсаха болоно. Эрэшүүл 15—30, эхэнэр санашад 5—10 километрэй зайда урилдахаар хараалагдана.

Н. ИВАНОВ,
мүрысөөнэй судья.

УНШАГТЫ [...] һонирхохо[...] байхат

ЗААНАЙ ХҮШ[...]

Кениин ниислэл хо[...] национальна музейдэ [...] дой анхаралда тон һон[...] той экспонат табигда[...] рэнь күн бэ гэхэдэ, га[...] дотор бэшэ, харин оло[...] даадын оронуудта сура[...] [...] гэжэ нэрэтэй заанай [...] болоно. Ахмед заан [...] амиды байхадаа ан ал[...] аймагһаа гансаараа си[...] үндэр томо бэетэй бай[...] рэ гүрэнэй толгойлогш[...] хиралтаар тусгаар хам[...] даха грамота бэшэгтэ[...] һан. Тиигээд тус орон[...] амитад соoһоо асари [...] бэетэй энэ заанай ка[...] боложо хосорходонь, [...] дентын захиралтаар [...] заанай дурасхаалда то[...] шөө хэгдэһэн байгаа.

ЗААНУУДАЙ ДОБТ[...]

Баруун Бенгалида [...] зоной тосхон руу зэрлиг [...] нуудай һүрэг һүрэгөөр[...] жо ерэдэг ушар ола[...] үзэгдэдэг болоо. Энэнь [...] гай захиргаанай һанаа [...] зобоодог болобо. 20—3[...] гойһоо бүридэһэн һүрэ[...] нууд хүдөө ажахын хү[...] ришэдэй һуудаг тосхон[...] ряаланда гэнтэ добтол[...] лоһон байха юм. Тэдэ [...] гүй ийлшад хадаа сайн [...] таци руу. уһа урадха[...] гаан алюминиин сорог[...] добтолжо, тэдэниие [...] байна. Зэрлиг заа[...] ушаруулһан гарза гайн[...] лээд ехэ. Гансахан Су[...] жэ нютагта һүүлэй үе[...] дэнэй һүйдхэһэн гарзань [...] мянга гаран рупида [...] Нютагай полици болон [...] гаали хамгаалха зург[...] дай зүгһөө хэды арга [...] жээнэй абтабашье. [...] добтолго үргэлжэлһөөр.

ЭРЕЭН ГҮРӨӨҺЭ[...] ХАМГААЛХА

Джунглиин хаанһие [...] лан хамгаалха зоригоо[...] палай засагаархидай [...] олон янзын хэмжээнүүд [...] жа байнхай. Һүүлэй [...] дэһэн тоололгын ёһоор [...] орон дотор оройдоол з[...] эреэн гүрөөһэн бии гэжэ [...] руулагдаа. Тус орон до[...] арьятанай ехээр үсө[...] шалтагааниинь гэбэл, тэ[...] хайра гамгүйгөөр агнажа, [...] даг байба Мүн һүүлэй [...] жэлэй туршада ойн [...] ехээр отологдоно. Урдаһ[...] палда эреэн гүрөөһэнэй [...] хубсалһан хүн эгээл [...] эгээл эрэлхэг гэжэ то[...] байгаа. Харин мүнөө эрэ[...] рөөһэ агнаха ябадал [...] донхой.

УҺАША ҺАРМАГШ[...]

Индонезиин Ява арал [...] рэ, бүмбэрсэг дэлхэйдэ [...] гансаараа илгарһан онсо [...] лэй үүлтэрэй нармаги [...] байдаг. Тэдэ амитад [...] тамархадаа тон бэрхэ. У[...] гүн руу шунгаад 30 се[...] хүрэтэр ябажа, загаһа [...] жа эдидэг, балайн о[...] эдеэ хоол бэдэрдэг зан[...]

ГУШАН ЖЭЛ ҮНГЭРҺЭН ХОЙНО[...]

Соломоново бүлэг арал[...] дай бүридэлдэ ородог [...] Лавелья гэжэ арал [...] ажаһуугшадай хэлсэд[...] һүүлэй хэдэн жэлэй [...] джунглиин шэрэнги [...] соoһоо ойрохон зуура [...] дэй гараад ябахань үзэ[...] болоһон байха юм. Хү[...] сэгэн, үһэ һахалдаа да[...] шаһан, элдэб бүдэй үр[...] бэеэ бүглэһэн тэдэ [...] эдихэ юумэ бэдэржэ арал[...] гүүр ябадаг. Тухайлха[...] дэнэр Японой импера[...] армиин сэрэгшэд байгаа[...] хэйн хоёрдохи дайнай [...] бодхуултажа, джунглиин[...] хэ шэрэнги руу зор[...] орошоһон хүнүүд хаш. [...] тэдэ бодхуулнуудые б[...] олохо зорилготойгоор [...] экспедици Вельями-Лавелья [...] дээрэ ажаллажа байнха[...] Мүн тиимэ бэдэрэлгэ [...] Гвинея аралай хойто [...] ябуулагдана. Танигд[...] хоёр хүниие тэндэхи һ[...] лиин үхибүүд Японой х[...] бэхилэлтын район шадар[...] һан байха юм. Хүнүүдэ[...] шаг хэрэглэжэ байһан [...] тэй амһартануд эндэһэ[...] доо.

Он, һари, үдэрэй тоо [...] тажархиһан, дэлхэй [...] юунэйшье боложо байһые [...] дэхэгүй тиимэ хоёр япон[...] 1972 ондо Гуам арал дэ[...] нэгэ сержантын, 1974 [...] Филиппиндэхи Лубанг [...] дээрэһээ лейтенантын о[...] ниинь мэдээжэ юм.

(«Азия и Африка [...]ня» гэжэ журналһаа таба).

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ.**

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Нүхэр Л. И. Брежневтэ ГДР-эй шагналнуудые барюулга» — ТАСС-ай материалнууд. «Социалис мүрысөөнэй ябаса» — суглуулбари. Рейдовэ материалнууд. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-гай пленумэй шиидхэбэринүүдые коммунистнууд зүбшэн хэлсэнэ. «Партбюро эрилтээ шангадхана» — М. Хензыхеновэй статья. «Колхоз залуу болоно» — И. Кобычевой статья. «Түрэл орон доторнай» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хориин аймагай библиотекэнүүд шэнэ гуримаар хүдэлнэ» — Д. Дагбаевай корреспонденци. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. «Прометейн» түрэһэн үдэр» — В. Хамановай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спортын шэнэ һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.20 — «Волховстройн гэрэл» — баримтата фильм. 11.30 — «Горнистнар, дохёогоо үгыт!». 12.15 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 12.45 — Үхибүүдтэ — фильм. «Тигры на льду». 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — «Баатаршалга» — телевизионно суглуулбари. 14.55 — Уласхоорондын конкурсын лауреат А. Скляров наадана (баян). 15.10 — «Бизнесэй ажабайдал». 2-дохи дамжуулга — «Энэ үеын сошордомо ушарал». 15.40 — «Небесные ласточки» — уран һайханай фильмын 1, 2-дохи сери. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — Хүндэ атлетикээр СССР-эй кубок ба чемпионат. 19.00 — «Медео» — баримтата фильм. 19.10 — «Бизнесэй ажабайдал». 2-дохи дамжуулга — «Энэ үеын сошордомо ушарал».

Улаан-Үдэ. 19.40 — «Факел» — залуушуулай программа. 20.25 — Телевизионно һонин. 20.55 — «Багшада — экран». 21.20 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.25 — «Ололшни өөрынгөө дуу» — концерт. 21.50 — «Небесные ласточки» (1, 2-дохи сери). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.45 — Табан жэлэй түсэб тухай хөөрэлдөөн. 19.15 — «Элүүр энхэ байлга» — тележурнал.

«Орбита» 19.40 — «Дуратай рольнууд». СССР-эй арадай артистка А. Зуева. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ 21.25 — Хүгжэмтэ уулзалганууд.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» декабриин 8-да үнгэргэгдэһэн 49-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Нэгэшье хүн зургаан номер таабагүй. Табан номер таагшад — 2.718 түхэриг (64 карточка), дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 55 түхэриг (3.614 карточка), гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха байна (67.117 карточка).

«Спортлото-2»: Мүн лэ нэгэшье хүн зургаан номер таажа шадабагүй, табан номер тааһан хүнүүд — 3.737 түхэриг (19 карточка), дүрбэн номер таагшад — 65 түхэриг (1.320 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 3 түхэриг абаха (26.331 карточка).

49-дэхи тиражай шүүбэринүүд декабриин 19-һөө январиин 19 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОГОЙ» НААДАНДА ХАБААДАГШАДАЙ АНХАРАЛДА!

«Спортлото», «Спортлото-2-ой» һүүлшын 52-дохи тираж декабриин 29-нэй средада, «субботын спортлото[...]» шэнэ жэлэй 21-дэхи тираж 1977 оной январиин нэгэ[...] үнгэргэгдэхэнь.

Эдэ тиражнуудай шүүбэриин жасада нэмэлтэ мүн[...] оролсохо болоно. Ушар юуб гэхэдэ, зарим хүнүүдэй а[...]һан карточкануудаа «Спортлотогой» зоной управлени[...] оруулаагүй байһанһаа уламжалан, нимэ нэмэлтэ м[...]гэн сугларaа.

«Союзпечатиин» киоскнуудта, хэлхээ холбооной [...]нууд болон отделенинүүдтэ, почтамт, нөөсэлгын ка[...]нуудта, «Спортлотогой» тусхай киоскнуудта болон бу[...] худалдаа наймаанай газарнуудта «Спортлотогой» ка[...]точканууд наймаалагдана

«Спортлотогой» наадануудта олоороо хабаадахые[...] уринабди.

Нэгэ карточка 3-һаа 5.000 түхэриг хүрэтэр шүүжэ [...]лоно.

БУРЯАДАЙ «СПОРТЛОТОГОЙ» ЗОНЫН УПРАВЛЕНИ.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н [...]